

Årsplan for Gråtass Barnehage Fagen AS

Barnehageåret 2025-2026

Velkommen til et nytt og spennende barnehageår i Gråtass Barnehage!

Kjære foreldre og barn,

Nå braker det snart løs igjen – et nytt barnehageår står for døren, og vi i Gråtass Barnehage gleder oss stort til å ta fatt! Enten dere er helt nye hos oss, eller allerede er godt kjent med både turer og samlingsstund, ønsker vi dere hjertelig velkommen tilbake til fellesskapet vårt. Hvert barnehageår er unikt og bringer med seg nye muligheter for lek, læring, vennskap og små (og store!) oppdagelser. Vi er spente på alt dette året vil by på – og stolte over å få være en del av barnas hverdag.

Hos oss i Gråtass Barnehage tror vi ikke på «én størrelse passer alle». Vi er inspirert av Reggio Emilia-filosofien, som ser hvert barn som et lite univers av ideer, følelser og muligheter. Vår jobb? Å være trygge voksne med åpne ører, varme hjerter og kanskje litt maling på skjorta – slik at barna får vokse, leke og lære i sitt eget tempo og på sine egne premisser.

Vi legger til rette for at barna skal være medskapere i sin egen hverdag. Når et barn spør: "Hvorfor faller bladene av trærne?", så vet vi at et nytt prosjekt kan være i gang – og kanskje et kunstverk, en historie og en ekskursjon også!

Gjennom kunst, musikk, bygging, undring og fri lek, åpner vi rom for kreativ utfoldelse og magiske øyeblikk.

Vi står støtt på verdier som menneskeverd, mangfold og inkludering. I Gråtass Barnehage ønsker vi at alle barn – uansett bakgrunn, språk, ferdigheter eller familiekonstellasjon – skal føle seg verdifulle, trygge og sett. Vi tror at fellesskapet blir rikere når ulikheter møtes med nysgjerrighet og respekt, og vi jobber hver dag for å skape en barnehage der alle får være seg selv og høre til.

Vi skal utforske naturen, kjenne på regndråper, stille store spørsmål om livet og verden, og lære oss å være gode venner. Underveis vil vi le, lære, undre og kanskje miste en sokk eller to – men vi lover å ta godt vare på det viktigste: barna deres.

Samarbeidet med dere foreldre er en uvurderlig del av barnehagens hverdag. Dere kjenner barna deres best, og sammen kan vi skape det beste grunnlaget for trygghet, utvikling og trivsel. Ikke nøl med å stille spørsmål, komme med innspill – eller bare slå av en prat ved garderoben. Det er ofte der de fineste samarbeidene starter.

La oss sammen gjøre dette barnehageåret til et år fullt av lek, vennskap og små store øyeblikk. Vi er alle sammen om en god barndom!

Vennlig hilsen
Jon Myrvold

Leder

Hver morgen når jeg svinger inn på parkeringsplassen, starter barnehagelivet før jeg har gått ut av bilen. Jeg ser kjente biler, barn som kommer hånd i hånd, små vink i døra og kollegaer som allerede er i gang. Det er rytmer og ritualer som betyr noe – fordi de handler om tilhørighet og trygghet. Disse små, daglige kjennetegnene minner meg om hvorfor vi er her;

Sammen om en god barndom.

Det kan høres enkelt ut – nesten selvfølgelig. Men i det enkle bor det store. For hva er egentlig en god barndom? Og hvordan skaper vi den sammen?

Reggio Emilia-filosofien lærer oss å se barn som kompetente, nysgjerrige og fullverdige medborgere – ikke som tomme kar som skal fylles, men som aktive medskapere av sin egen virkelighet. Vi voksne har ansvar for å lytte, stille spørsmål, utfordre og gi rom.

En god barndom er ikke noe vi gir barna – det er noe vi skaper sammen med dem, i relasjoner og i små og store møter gjennom dagen. Jeg tenker ofte på eksistensfilosofiens syn på mennesket som et vesen i bevegelse – alltid i prosess, alltid i utvikling, alltid i relasjon. Barn er ikke bare fremtid – de er nå!. Og hver dag i barnehagen er en del av livet, ikke bare en forberedelse på det som kommer.

Derfor spør jeg iblant meg selv, kollegaer og studenter: Hvordan vil du bli husket av menneskene rundt deg? (barn, foresatte og kollegaer)

Spørsmålet er verken pompøst eller tilfeldig. Det handler om å være bevisst hvilken betydning vi har. I barnas liv er vi ikke statister – vi er medskapere. Barndommen er ingen generalprøve, det er jo selve forestillingen. Det er her og nå som gjelder.

Når jeg går gjennom barnehagen om morgenen, kjenner jeg det: Lyden av lek, lukten fra kjøkkenet, stemmene som sildrer – det er liv. Det er samspill. Det er fellesskap.

Fra kontorstolen min med utsikt til uteområdet ser jeg barna i bevegelse: de løper, samarbeider, argumenterer, undrer seg, trøster hverandre, utforsker. Jeg ser voksne som ler, løfter, holder, veileder og undrer seg sammen med dem. Det gjør meg stolt. Det gjør meg trygg på at vi er på rett vei. Trygg på at barndommen her på Fagen får de rammene den fortjener.

Som leder ønsker jeg å dyrke det relasjonelle og det bærekraftige – i møte med både barn og voksne. At vi skal bygge en kultur der vi tar valg forankret i verdier og fag, ikke i tilfeldigheter. At vi skal holde barndommens egenverdi i hendene våre og aldri glemme hvem vi er til for.

Vi trenger voksne som er varme, faglige og nysgjerrige. Som tør å stille spørsmål. Som tåler motstand. Som rommer både alvor og humor. Som vet at mening skapes i relasjon – og at barns stemme har verdi. Ikke bare fordi vi bør lytte, men fordi vi tror på det de har å si.

Vi har kanskje ikke hugget verdigrunnlaget vårt i stein, men vi lever allerede etter noen tydelige verdier:

Vi heier på raushet og takhøyde – for både suksess og feiltrinn.

Vi setter humor høyt, og verdsetter ærlighet og åpenhet.

Vi anerkjenner forskjellighet, løfter hverandre frem og tåler uenighet.

Vi søker flere perspektiver og utfordrer det vi tar for gitt.

Vi ønsker å være profesjonelle – og samtidig kjærlige.

Når vi sier Sammen om en god barndom, så forplikter det. Ikke bare til samhandling mellom oss voksne, men til å se barnet som et subjekt, ikke et objekt – som en deltakende, verdifull aktør i sitt eget liv.

Det krever at vi møter barna med blick som ser, ører som lytter og hjerter som tåler.

Og det krever at vi hver dag spør oss selv – og hverandre:

Hva slags barndom er jeg med på å skape i dag?

Anders Harald Sveen-Andersen
Styrer
Gråtass Barnehage Fagen

Innholdsfortegnelse

1. Om Gråtass Barnehage	6
2. Vår pedagogiske plattform	10
3. Barnehagens satsningsområder	13
4. Barns medvirkning	17
5. Læring	19
6. Omsorg	21
7. Danning	23
8. Mangfold og likestilling	25
9. Lek og lekens betydning	27
10. Språk og språkarbeid	30
11. Mat og helse	33
12. Overganger	34
13. Progresjon	38
14. Foreldresamarbeid	40
15. Evaluering	42

Denne Årsplanen

Målet med vårt arbeid med årsplanen du leser i nå er å skape et informativt og praksisnært arbeidsdokument for ansatte ved Gråtass Barnehage Fagen AS. Det skal kunne være nyttig og informativt for dere som foresatt og kunne gi et godt bilde av hvordan vi tenker og arbeider på Gråtass Fagen.

På Fagen er vi altså opptatt av å lage en årsplan som skal være nyttig for oss som arbeider her, samt å synliggjøre våre særegenheter og pedagogiske innhold for alle brukerne av barnehagen.

Vi har mange samarbeidspartnere og relasjoner på Fagen og vi trenger et slikt dokument som kan støtte oss i det daglige arbeidet. Personalet, barn og foreldre er stadig i endring og vi ser på barnehagen som en bevegelig praksis. Dette arbeidsdokumentet kan være med på å skape enda tettere relasjoner og fruktbart samarbeid.

Etter å ha vært et stort AS over flere år, er vi for første gang et selvstendig rettssubjekt og en frittstående barnehage med eget AS. Dermed blir det også viktig å lage en Årsplan som viser identiteten til Fagen, samt at den ivaretar organisasjonen som helhet. Dette har vi løst ved å ha overordnede tekster som er like for alle barnehagene og ved å gi den enkelte barnehage rom til å gjøre sin egen beskrivelse av hva som kjennetegner kvalitetene i en lokal forankring. Gjennom å arbeide med årsplanen på denne måten, får vi en gylden anledning til å beskrive arbeidsmåtene på Gråtass Fagen og visjonen og verdiene for hele organisasjonen.

Gjennom årsplanen vil vi være opptatt av å synliggjøre gjøringen og sette ord på den praksisen man er en del av. Vi er opptatt av å både beskrive og begrunne valgene våre gjennom hele årsplanen.

Vi er opptatt av flere ulike teoretikere og viktige stemmer innenfor barnehagepedagogikken og Solveig Østrem er en av dem. Vi lar oss inspirere av Østrem i forhold til vår profesjonsutførelse på Fagen, med det tenker vi på det store handlingsrommet og metodefriheten Gråtass barnehage er opptatt av å bevare og legge til rette for.

Vi tar for oss teorier og teoretikere innenfor Reggio Emilia filosofien og prosjektarbeid som metode og arbeidsmåte.

«Metodefrihet og profesjonell autonomi er noe annet enn «full frihet til å handle etter eget forgodtbefinnende». Profesjonsutøveres frihet er nært forbundet med ansvar, fordi den er rammet inn av forpliktelser. Men i et demokrati er det et viktig prinsipp at kunnskapen er fri, i den forstand at den ikke er underlagt politisk kontroll. Det kan ikke vedtas politisk hva som er gyldig kunnskap. Kunnskapsbasert profesjonsutøvelse kan derfor ikke detaljstyres, profesjonsutøveren må ha frihet til selv å vurdere hva som er faglig godt arbeid, og hva som går på tvers av hans eller hennes kunnskapsgrunnlag.» (Østrem, S (2012) Mestrer, mestrer ikke: Hva er en profesjon? [Internett]. Blogg: Mestrer mestrer ikke. Tilgjengelig fra: <<http://www.mestremestrerikke.no/2015/06/hva-er-en-profesjon.html>> [Lest 15.06-24].)

I arbeidet med årsplanen har vi stilt oss selv noen kritiske spørsmål.

Hva skal være med? Hvem skal den være for? Hvordan begrunner vi valgene våre? Hva er viktig for oss å fremheve på Gråtass Fagen? Det å være kritiske handler ikke om å være negative eller å kritisere, det handler om å tørre å stille spørsmål ved praksisene våre.

Når vi først begynner å beskrive arbeidsmåtene våre, åpner det opp for å gjøre gammelt på nye måter. Eller det kan lede til innovasjon og nytenking som fører til noe som aldri har blitt gjort tidligere. Det vil si at vi kan videreutvikle etablerte sannheter og gjøringer.

Pedagogiske ledere i Gråtass barnehage står i spennet mellom å ha stort pedagogisk handlingsrom og interne og eksterne føringer. Som nevnt står metodefriheten fortsatt sterkt, noe denne årsplanen skal være med på å synliggjøre.

Årsplanen skal være med på å kvalitetssikre innholdet på vår enhet og den skal vise hva vi anser som kvalitet i arbeidet vårt. Den vil være i kontinuerlig endring, men den skal alltid vise gjøringen i barnehagen. Den er rett og slett til for å sikre at barna får et barnehage pedagogisk tilbud som er forankret i Rammeplanen og i barnehagens verdigrunnlag SMULA.

Det har vært en utfordrende prosess å sette ord på alle delene av vår barnehagehverdag på en slik måte at barnehagen blir mest mulig transparent. Å lage et slikt arbeidsdokument stiller også krav til og utfordrer den skrivende barnehagelæreren. Ved å skriftliggjøre praksis kan vi være med å skape engasjement, interesse og motivasjon for den jobben som gjøres i barnehagen.

Sammen, på tvers av profesjoner, kunnskap og erfaringer, har vi skapt dette arbeidsdokumentet til deg som leser dette!

1. Om Gråtass Barnehage

Gråtass Barnehage ble etablert i 2005 og består i dag av 12 avdelinger fordelt på fire privateide barnehager: Gråtass Barnehage AS, Gråtass Barnehage Fagen AS, Gråtass Barnehage Skjærviken AS og Gråtass Barnehage Veelstoppen AS. Til sammen har vi ca. 265 barn. Barnehagene har flotte nærmiljø og disponerer egen minibuss.

Les mer om våre barnehager på www.graatassbarnehage.no

Gråtass barnehage skal være en lærende og utviklende organisasjon

Som et ledd i denne utviklingen har barnehagene i samarbeid med hverandre, initiert og startet et endrings/utviklingsarbeid som skal strekke seg over flere år. Formålet med endringsarbeidet er å forsterke Vi følelsen i barnehagen, til tross for at vi utad er enkeltstående barnehager. (selvstendige rettssubjekter) Arbeidet har fått tittelen «Gråtass 2.0» og handler i stor grad om å bryte ned nåværende praksiser, kulturer og strukturer for å kunne se hva vi ønsker å beholde av det «gamle», hvor vi har behov for å fornye oss og i hvilken retning vi skal gå. Retning og rammer skal bli tydeligere for alle som jobber i Gråtass og man skal kunne se og oppleve at man er i Gråtass Barnehage, uavhengig av hvilket bygg man er i, hvilken avdeling man er på eller hvilken ansatt man prater med. Dette vil føre til endringer i barnehagens dokumenter, blant annet barnehagens Årsplan og få ulike konsekvenser for hvordan vi drifter barnehagen i fremtiden.

Årsplanen som arbeidsdokument vil være gjenstand for utvikling over de neste årene. Årsplanen vil av den grunn være dynamisk, med tanke på at innholdet vil kunne forandre seg fra år til år. Målet på sikt er at alle ansatte vil kjenne igjen innholdet og vil kunne benytte Årsplanen som arbeidsverktøy i sitt daglige arbeid med barna i Gråtass. Det skal merkes og syntes at vi er en Gråtass barnehage!

Visjonen for endringsprosjektet er: «Det skal være enkelt for alle å lykkes i Gråtass Barnehage.»

Filosofi og retning

Gråtass barnehage er inspirert av Reggio Emilia-filosofien, som vektlegger barnets aktive deltakelse i læringsprosesser og ser på barnet som kompetent og kreativt. Denne årsplanen er utformet i samsvar med rammeplanen for barnehager og tar hensyn til Gråtass barnehages visjon og verdier. Vi ønsker å skape et inkluderende, utforskende og stimulerende læringsmiljø for barna.

Verdigrunnlaget SMULA

«Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng.» (KD,2017)

SMULA-verdiene (Skapende, Modig, Undrende, Lekende, Anerkjennende) er fundamentale i vår barnehage. Disse verdiene gjennomfører hverdagen vår, det pedagogiske arbeidet og innholdet i barnehagen. Ved å praktisere SMULA-verdiene, legger vi til rette for lek, læring, dannelse og medvirkning i barnas hverdag, samt i samspill med foresatte og kollegaer.

Skapende innebærer å gi barn muligheten til å utfolde sin fantasi og kreativitet. Vi oppfordrer barna til å tenke utenfor boksen, utforske ulike materialer og uttrykksformer, og oppdage sin egen skaperkraft. Gjennom skapende aktiviteter som tegning, maling, forming og konstruksjon, oppmuntrer vi barna til å uttrykke seg på sine egne unike måter.

Modig handler om å gi barna verktøyene og støtten de trenger for å møte utfordringer, både små og store. Vi ønsker å styrke barnas selvfølelse, motiverende egenskaper og evne til å håndtere ulike situasjoner. Ved å oppmuntre til risikotaking, problemløsning og mestring, hjelper vi barna med å utvikle sin indre styrke og selvtillit.

Undrende ligger til grunn for all læring. Vi oppmuntrer barna til å være nysgjerrige, lekne og stille spørsmål om verden rundt seg. Gjennom å oppdage og utforske, inspirerer vi barna til å tenke kritisk, oppdage sammenhenger og utvikle sin nysgjerrighet. Vi ønsker å skape undringens atmosfære der barna oppfordres til å være aktivt deltagende i sin egen læringsprosess.

Lekende er en viktig del av vårt verdigrunnlag. Vi ser på lek som en vesentlig måte for barn å lære og utvikle seg på. Gjennom lek oppnår barna samspill og felleskap med andre. Vi legger til rette for varierte og meningsfulle lekeaktiviteter, både innendørs og utendørs, som stimulerer barnas fantasi, samarbeidsevner, språkutvikling og sosiale ferdigheter.

Anerkjennende betyr å skape et miljø preget av samhold, kommunikasjon, kjærlighet og omsorg. Vi verdsetter mangfoldet og respekterer hver enkelt persons unike egenskaper og perspektiver. Vi oppmuntrer til empati, god kommunikasjon og gjensidig respekt mellom barna, personalet og foresatte. Anerkjennelse er grunnlaget for et positivt læringsmiljø der barna føler seg sett, hørt og verdsatt.

Ved å praktisere SMULA-verdiene skaper vi en barnehagehverdag som er preget av engasjement, kreativitet, utforskning, glede og respekt.

I Gråtass Barnehage jobber vi kontinuerlig med SMULA. Ingen dag er lik den forrige, og det bidrar til et varierende arbeidsmiljø, som byr på spennende utfordringer i hverdagen. Verdigrunnlaget skal lede oss i retning av visjonen vår og vise oss hvordan vi sammen kan bidra til en god barndom for hvert enkelt barn.

Barnas egen SMULA

For at barn skal være skapende, modige, undrende, lekende og anerkjennende må de få anledning til å bli kjent med seg selv og sine følelser. Vi jobber for at hvert barn skal få sin egen SMULA slik at de utvikler seg på egne premisser.

Barnehagens visjon – Vi står sammen om en god barndom

Visjonen "Sammen om en god barndom" er et kraftfullt uttrykk som omfavner essensen av vår barnehages verdier og mål. Vi tror på betydningen av fellesskap, samarbeid og inkludering når det gjelder å skape en meningsfull og berikende barndom for hvert enkelt barn. I vår barnehage handler visjonen om å skape et trygt og kjærlig miljø der barn kan utforske, lære og vokse sammen. Vi ønsker å være en solidarisk og støttende ressurs for både barn og deres familier, og skape en atmosfære preget av gjensidig respekt, forståelse og empati. Gjennom lek, utforskning og pedagogiske aktiviteter ønsker vi å stimulere barnas nysgjerrighet, kreativitet og intellektuelle utvikling. Vi vil oppmuntre dem til å ta i bruk sine egne stemmer, uttrykke seg fritt og dyrke sin unike personlighet. Samtidig legger vi vekt på sosial kompetanse, deling, samarbeid og respekt for hverandre.

Visjonen vår er ikke et mål, den er ikke engang målbar. Den skal være som et fyrtårn som blinker i det fjerne og viser oss vei mot det vi synes er viktig, og det er at:

- alle vi i Gråtass Barnehage (barn, foreldre og personal) skal stå sammen, slik at hvert enkelt barn har med seg opplevelsen av å bli sett og hørt i barnehagen
- Barndom er en del av vår profesjon, som pedagoger må vi ha et faglig blikk på barndommen. Det er mange sterke krefter (forskere, marked, politikere, media) som vil ha en del av og definere hva barndom er. Vi ønsker at ordet "barndom" i vår visjon skal være grunnlag for refleksjon og kritisk tenkning, slik at vår plattform blir tydelig i barnehagemarkedet.

"Sammen om en god barndom" er også en påminnelse til våre pedagogiske ansatte om deres viktige rolle i å skape en trygg og positiv atmosfære. Vi ønsker å være en støttende og engasjert samarbeidspartner for familiene, og arbeide sammen for å fremme barnas vekst, glede og velvære.

Kort sagt handler vår visjon om å bygge sterke bånd og skape varige minner som gir barna en god start på livet. Vi er forpliktet til å være en inspirerende og inkluderende barnehage der alle barn kan utfolde seg, oppleve mestring og utvikle seg til selvstendige og lykkelige individer.

Gråtass Fagen AS

Den 1.august 2010, åpnet vi Fagen i sin nye Tilstand og tilværelse. En ny enhet i Gråtass Barnehage.

Dette året ble altså Torp beriket med en ny barnehage. I tillegg til Gråtass Fagen, finner vi Gråtass Torp på Torp Mellom, Trollklubben barnehage og Kjølstad Barnehage.

I 2023 ble Fagen et selvstendig rettssubjekt og et eget AS. Vi jobber allikevel som en stor barnehage, der alle de 4 Gråtass barnehagene jobber i felles retning. Vi har felles retning, rammer og mål for hele organisasjonen, samt at de vil være lokale ulikheter med tanke på barnehagenes plassering, ulik kompetanse og interesser hos de ansatte og ulike tilnærminger til rammeverket(Rammeplanen).

Fagen startet opp i sin tid som en enavdelings barnehage med etter hvert 36 barn fra 3-6 år, avdeling Larva.

Fram til 2016 hadde Fagen sin egen scene som huset både sang, teater,underholdning og arrangementer med foreldre. Vi hadde et ønske om å få inne yngste barna også, så i løpet av sommeren 2016 sto en ny avdeling klar og scenen ble historie.

I dag har vi Larva med sine 30 barn mellom 3-6 år og Flua med 15 barn mellom 0-3 år.

I barnehageåret 2025-2026 vil det være totalt 45 barn på Gråtass Fagen. Her arbeider også fire pedagogiske ledere, seks fagarbeidere, tre pedagogiske medarbeidere, en vaktmester/bussjåfør og en styrer.

Videre følger en kort presentasjon av Fagen som enhet.

Lokalene

Fagen kan tilby lyse, store og luftige lokaler med masse dagslys. Avdeling Larva oppholder seg i et stort lokale. Dette er delt opp med et eget spiserom der begge avdelingene spiser. Her har vi felles frokost hver morgen, mens ved lunsj spiser Larva og Flua på ulike tidspunkt, per dags dato.

Flua er adskilt fra avdeling Larva, riktignok bare med en dør i mellom. Inngangen til Flua ligger på baksiden av bygget.

Flua er delt opp i to rom, samt et stellerom. På begge avdelinger er man opptatt av å skape miljøer og innhold basert på inspirasjoner fra Reggio Emilia og dermed også barnegruppenes behov og interesser. Dette er noe vi kaller bevegelig praksis, noe som vil tilsi at rom og miljø vil kunne forandre seg i løpet av barnehageåret.

Uteområdet

Topografien til Gråtass Fagen byr på variert terreng i form av fjell og bakker, vegetasjon og flotte gamle trær som gir god skygge på varme dager. Her finner vi et rikt artsmangfold og mange ulike uterom. Dette innbyr til variert lek med natur og innbyr til motoriske utfordringer og ulike mestringsopplevelser.

Vi har et lite lekeapparat, to boder til leker og utstyr, en tradisjonell sandkasse, en akesklie i terrenget, en redehuske og et huskestativ.

Ved huskestativene står også en glasset garasje som oppbevarer den flotte Gråtassen vår fra 1950 tallet. Gråtassen har blitt et viktig symbol og har så klart vært grunnleggende for navnet på barnehagen. Eierne er opptatt av historien til de ulike traktorene og fascinasjonen for motor og landbrukshistorien er stor. Utfyllende informasjon om de ulike traktorene finner du på informasjonsstativet i traktorgarasje. Det er også viktig for oss å skrive om den for også å illustrere hvordan vi og barnehagen er opptatt av progresjon og fortid og nåtid.

I forbindelse med avdeling Flua ligger et stort og romslig vognrom der barna kan sove i trygge og rolige omgivelser.

I tilknytning til hovedbygget har vi laget et toalettrom, slik at man har enkel tilgang dersom nøden blir stor.

Nærmiljøet

Vi benytter oss i stor grad av nærområdet ved turer. Vi har vårt eget tilholdssted på Toppen, plassert i et skogsområde i nærheten av barnehagen. I tillegg går turene til den flotte nye lekeplassen på Snørn, Torpelund og til Gråtass Torp. Vi har nær tilgang til minibussen og har dermed hele verden til rådighet. Vi har et samarbeid med Torp Skole og har muligheten til å benytte oss av gymsalen flere ganger i uka. Flua har turvogner med plass til flere barn. De går kortere turer i nærområdet og har også tilgang på minibuss.

2.Vår pedagogiske plattform

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. (KD, 2017)

Hva er pedagogikk?

Pedagogikk er vitenskapen om undervisning, læring og oppdragelse. Det omfatter teorier og metoder for å formidle kunnskap og ferdigheter til enkeltpersoner og grupper på en effektiv måte. Pedagogikk undersøker også hvordan mennesker utvikler seg og lærer gjennom hele livet, og hvordan det sosiale, kulturelle og økonomiske miljøet kan påvirke læring.

Pedagogikk er en disiplin som omfatter mange forskjellige teorier og tilnærminger til undervisning og læring, og det er bredt anerkjent som en viktig faktor for individuell og samfunnsmessig utvikling og vekst. Pedagogikk spiller en viktig rolle i utviklingen av enkeltindivider, samt i utviklingen av samfunn og kulturer.

Hva er et pedagogisk grunnsyn?

Med pedagogisk grunnsyn menes den virkelighetsoppfatning, de kunnskaper, verdier og holdninger som ligger til grunn for den pedagogiske virksomheten.

Hva er en pedagogisk virksomhet?

En pedagogisk virksomhet i barnehagesammenheng er en institusjon eller organisasjon som har som hovedmål å tilby pedagogiske tjenester for barn i alderen 0-6 år. Dette inkluderer å tilby et miljø som er tilrettelagt for læring, lek og utvikling, og å gi støtte og veiledning til barna og deres foreldre eller omsorgspersoner. En pedagogisk virksomhet kan være en offentlig eller privat barnehage, en familiebarnehage eller en annen form for pedagogisk tilbud for barn. Det er viktig at pedagogisk praksis er basert på teoretisk kunnskap og forskning om barns læring og utvikling, og at den er tilpasset barnas individuelle behov og interesser.

Pedagogisk grunnsyn

Et pedagogisk grunnsyn er de fundamentale og overordnede antagelsene, verdiene og prinsippene som ligger til grunn for en pedagogisk praksis. Det handler om hvordan man ser på barn, læring, utvikling, og hvilken rolle pedagogen har i dette arbeidet. Pedagogisk grunnsyn kan være basert på filosofi, teori og forskning, og kan variere mellom ulike pedagogiske tilnærminger og metoder.

For vår del handler det i stor grad om inspirasjoner fra Reggio Emilia-pedagogikken, som har et grunnsyn om at barn har en rekke ulike intelligenser, og at læring og utvikling skjer i samspill med omgivelsene og andre mennesker.

Et pedagogisk grunnsyn er viktig for å kunne gi en helhetlig og sammenhengende pedagogisk praksis, og for å kunne begrunne og reflektere over de valgene og beslutningene som tas i arbeidet med barn.

På bakgrunn av dette har vi utarbeidet en pedagogisk erklæring.

Den pedagogiske erklæringen skal oppleves som forpliktende for alle brukere av barnehagen.

Pedagogisk erklæring

- ✓ Vi i Gråtass Barnehage respekterer barn. Barn har rett til innflytelse på eget liv ved å kunne velge mellom aktiviteter og venner.
- ✓ Dagene i barnehagen skal ha rom for barnets spontanitet. Barn er kompetente og barndommen har sin egen verdi.
- ✓ Vi vil sørge for at barnas reaksjoner/synspunkter tas på alvor og lyttes til, og sørge for at barna får anledning til å påvirke planer og aktiviteter.
- ✓ Barnet er sosialt og trenger å omgås sosiale mennesker for å utvikle seg. Barnet trenger voksne som anerkjenner barnet og bekrefter barnets tanker og følelser.
- ✓ Vi vil ikke idyllisere fortidens oppvekstvilkår: Barndommen i dag er ikke den samme som i går, men likeverdifull!

Anerkjennelse – Respekt – Toleranse

For at barn skal utvikle respekt for andre, må de selv bli møtt med respekt. Barn trenger omgivelser som bidrar til at de utvikler en positiv identitetsopplevelse, selvrespekt og en god selvfølelse. De trenger å bli møtt av anerkjennende voksne i alle situasjoner. Voksne som ser dem for den de er, ikke for det de gjør eller ikke gjør.

En anerkjennende bevisst voksen er opptatt av hvordan barna har det på innsiden hva de føler og erfarer, og er villig til å jobbe med og justere sine egne reaksjoner til beste for barna.

Barn trenger at alle følelser, også sinne og frustrasjon, blir møtt med respekt. Følelser er aldri «feil», og vi må lære barna hvordan de håndterer sterke følelser. I barnehagen skal barna få erfare at vi er ulike og likevel gir rom for hverandre og viser respekt.

Barnehagen sine formeninger om Anerkjennelse, respekt og toleranse

- ✓ Prinsippet om respekt og likeverd må være en grunnholdning.
- ✓ Barna skal oppleve seg selv og sin familie som verdifulle og godtatt.
- ✓ Barna har rett til å uttrykke seg og delta ut fra sine forutsetninger.
- ✓ Barndommen har egenverdi i menneskets livsløp.
- ✓ Barna får grunnleggende holdninger til seg selv og andre mennesker gjennom alle de erfaringer de får i sin tidlige barndom. Alle voksne som møter barn påvirker på en eller annen måte.
- ✓ Det vesentlige er ikke at vi «kan de riktige holdningene», men at vi lever dem ut i praksis.
- ✓ Vi vil vise respekt for barn som barn, ikke som voksne. Det betyr blant annet at vi som voksne er forpliktet til å ta en del valg for barna, men vi skal vise barnet at vi anerkjenner barnets rett til å uttrykke og eie sine følelser og reaksjoner.
- ✓ Voksne og barn er likeverdige, men ikke likestilte.
- ✓ Barn har rett til å fritas for en god del ansvar.
- ✓ Barn har rett til voksne omsorgspersoner som er «voksne»!
- ✓ Barn trenger omgivelser som gir dem mye selvrespekt og selvfølelse, ikke bare selvtillit basert på «å være flink».
- ✓ Barn har rett til innflytelse på eget liv ved f.eks. å kunne velge venner og aktiviteter.
- ✓ Barn skal gis frihet til å utforske sine omgivelser ut fra egen lyst.

Den norske barnehagetradisjonen

Den norske barnehagetradisjonen er kjent for å bygge på et helhetlig læringssyn og en dyp respekt for barndommens egenverdi. I Norge betraktes barnehagen ikke bare som et sted der barna oppholder seg i påvente av skolestart, men som en viktig arena for læring, utvikling og utforskning.

I den norske barnehagetradisjonen verdsettes lekens betydning som en naturlig og sentral del av barns utvikling. Lek blir ansett som en grunnleggende læringsform, der barna eksperimenterer, utforsker og utvikler både sine kognitive og sosiale ferdigheter. Gjennom leken får barna muligheten til å uttrykke seg, være kreative og lære å samhandle med andre. Barnehagen legger derfor stor vekt på å tilrettelegge for varierte lekemuligheter og skape et trygt og stimulerende miljø.

Den norske barnehagetradisjonen legger også stor vekt på barns medvirkning og involvering i egen læring. Barna oppmuntres til å være aktive deltakere i sin egen hverdag og i planleggingen av aktiviteter. Dette bidrar til å utvikle barnas selvstendighet, beslutningsevner og ansvarfølelse. Barnehagen fungerer som et demokratisk rom der barna får muligheten til å uttrykke sine meninger, ta egne valg og lære å forstå andres perspektiver.

I tillegg til lek og medvirkning, vektlegger den norske barnehagetradisjonen også omsorg og trygghet som grunnleggende forutsetninger for barns læring og utvikling. Barnehagen skal være et sted der barna opplever omsorg, respekt og emosjonell støtte. Personalet i barnehagen har en viktig rolle som omsorgspersoner og støttespillere, og de legger til rette for nære relasjoner og trygge rammer som fremmer barnas trivsel og læring.

Den norske barnehagetradisjonen har dermed et helhetlig læringssyn som anerkjenner betydningen av lek, medvirkning og omsorg i barns utvikling. Ved å skape et inkluderende og stimulerende miljø legger barnehagen grunnlaget for barnas læring, sosiale kompetanse og personlige vekst. Barndommens egenverdi blir verdsatt, og barnehagen ses som en verdifull periode i seg selv, der barna får utforske, oppleve glede og bygge fundamentet for fremtidig læring og utvikling.

3. Barnehagens satsningsområder

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og dannelse og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen. (KD, 2017)

Gråtass Barnehage arbeider med inspirasjoner fra Reggio Emilia

Reggio Emilia filosofien inneholder i stor grad tanker, verktøy, arbeidsmåter, metoder som skal være med på å realisere rammeplanen.

Reggio Emilia er en pedagogisk tilnærming som har sitt opphav i byen med samme navn i Nord-Italia. Filosofien er basert på visjonen om at barn er kompetente, nysgjerrige og kapable til å konstruere sin egen kunnskap gjennom utforskning og samspill med verden rundt seg. Reggio Emilia-tilnærmingen er en måte å realisere rammeplanen på, som legger vekt på barns rett til medvirkning, kreativitet og dybdelæring.

Sentrale prinsipper i Reggio Emilia-filosofien inkluderer anerkjennelsen av barn som unike individer med egne interesser, behov og læringsstiler. Lærerne fungerer som veiledere og medforskere, og oppmuntrer barna til å utforske ulike temaer og prosjekter som interesserer dem. Denne tilnærmingen fremmer også samarbeid og kommunikasjon mellom barna, hvor de får muligheten til å uttrykke sine tanker, ideer og hypoteser gjennom ulike språklige og kreative uttrykksformer.

Reggio Emilia vektlegger også betydningen av det fysiske miljøet i læringsprosessen. Klasse- eller rominnredning blir nøye planlagt for å inspirere til utforskning og stimulere barnas nysgjerrighet. Materialer og ressurser er tilgjengelige og organisert på en måte som oppfordrer til kreativitet og eksperimentering. Rom for refleksjon og dokumentasjon av barnas arbeid er også viktige elementer i Reggio Emilia-metoden.

Gjennom Reggio Emilia-tilnærmingen blir barn oppmuntret til å være aktive deltakere i sin egen læringsprosess. De oppfordres til å stille spørsmål, utforske, reflektere og lære gjennom erfaring. Ved å understreke betydningen av barnets egen undring og nysgjerrighet, gir Reggio Emilia-filosofien en unik tilnærming til realiseringen av rammeplanen.

Denne pedagogiske tilnærmingen har blitt anerkjent og implementert internasjonalt som et verdifullt bidrag til barneutdanning. Reggio Emilia-metoden gir et inspirerende rammeverk som oppfordrer til dybdelæring, sosial interaksjon og kreativ tenkning, og gir barna muligheten til å blomstre som utforskere, problemløsere og aktive medborgere i samfunnet.

Å jobbe Reggio Emilia-inspirert i barnehagen innebærer å skape et læringsmiljø som er basert på filosofien og prinsippene bak Reggio Emilia-tilnærmingen. Her er noen konkrete eksempler på hvordan man kan implementere denne tilnærmingen i barnehagen:

Prosjektbasert læring

Reggio Emilia vektlegger prosjektbasert læring, der barna tar del i langsiktige prosjekter som utforsker et tema av interesse. For eksempel kan barna velge å utforske insekter. Lærerne kan da legge til rette for ekskursioner, forskning, kunstneriske uttrykk og samtaler rundt insekter. Barna kan også lage en "insektshage" der de observerer og dokumenterer ulike insekter de finner. Dette gir dem mulighet til å fordype seg i temaet, stille spørsmål og utvikle sin forståelse.

Dokumentasjon

En viktig del av Reggio Emilia-tilnærmingen er å dokumentere barnas arbeid og læring. Dette kan gjøres ved å ta bilder, lage skriftlige beskrivelser, lage kunstneriske uttrykk eller ved hjelp av digitale verktøy. For eksempel kan lærerne fotografere og lage en fotoutstilling av barnas arbeid og aktiviteter knyttet til et spesifikt prosjekt. Dette gir barna og deres familier mulighet til å reflektere over og gjenopplive sin egen læring og utvikling. Rolle som medforsker: I Reggio Emilia-inspirerte barnehager er lærerne medforskere sammen med barna. De lytter til barnas ideer, stiller spørsmål og deltar aktivt i utforskningen. For eksempel kan læreren legge frem en åpen utfordring som "Hvordan kan vi bygge det høyeste tårnet?" og jobbe sammen med barna for å eksperimentere med ulike materialer og løsninger. Dette bidrar til å styrke barnas kreativitet, problemløsningsferdigheter og selvstendighet.

Det tredje læringsmiljøet

Reggio Emilia vektlegger betydningen av det tredje læringsmiljøet, som refererer til det sosiale og fysiske miljøet som skapes av barna og lærerne sammen. Barnehagen kan være nøye utformet med ulike rom som inspirerer til forskjellige aktiviteter og interaksjoner. For eksempel kan et atelier være et rom der barna kan utforske kunst og uttrykk, mens et konstruksjonsområde kan være dedikert til å bygge og konstruere. Lærerne kan organisere materialer og ressurser på en måte som inviterer til utforskning og samarbeid.

Gjennom disse eksemplene kan barnehagen skape et miljø der barna oppmuntres til å være nysgjerrige, utforskende og aktive deltakere i sin egen læring.

Ved å implementere Reggio Emilia-inspirerte praksiser i barnehagen, legger man vekt på barns stemme, interesser og medvirkning. Her er noen flere konkrete eksempler:

Dialog og refleksjon

Reggio Emilia-filosofien fremmer betydningen av å lytte til barnas tanker, ideer og perspektiver. Lærerne kan tilrettelegge for daglige samtaler og refleksjoner der barna får muligheten til å dele og uttrykke seg. For eksempel kan lærerne legge til rette for gruppesamtaler om en bestemt opplevelse, der barna deler sine tanker, stiller spørsmål og utforsker ulike perspektiver. Dette bidrar til å utvikle barnas språklige og kommunikative ferdigheter samt deres evne til å lytte og respektere andres meninger.

Åpne materialer og ressurser

Reggio Emilia-tilnærmingen verdsetter bruk av åpne materialer som kan stimulere barnas fantasi og kreativitet.

Lærerne kan tilby ulike materialer som maling, leire, naturmaterialer og gjenbruksmaterialer. Barna får da frihet til å utforske og bruke materialene på egne måter, uten begrensninger eller forutbestemte instruksjoner. Dette oppfordrer til eksperimentering, problemløsning og unike uttrykksformer.

Samarbeid med foreldre og lokalsamfunn

Reggio Emilia-tilnærmingen vektlegger samarbeidet mellom barnehagen, foreldre og lokalsamfunnet. Lærerne kan invitere foreldre til å delta i ulike aktiviteter og prosjekter i barnehagen. For eksempel kan de be om foreldrenes ekspertise eller ressurser som kan berike barnas læring. Barnehagen kan også organisere fellesarrangementer eller utstillinger for å feire barnas arbeid og inkludere det bredere samfunnet.

Kontinuerlig observasjon og tilpasning

Reggio Emilia-tilnærmingen oppfordrer til kontinuerlig observasjon av barnas interesser, utvikling og læring. Lærerne kan dokumentere barnas framgang gjennom bilder, notater og kunstneriske uttrykk. Disse observasjonene gir grunnlag for å tilpasse aktiviteter, materialer og prosjekter basert på barnas behov og interesser. Dette sikrer en individuell og tilpasset tilnærming til læring.

Gjennom å jobbe Reggio Emilia-inspirert i barnehagen får barn mulighet til å utvikle seg som selvstendige, nysgjerrige og kreative individer. Barnehagens rolle er å være en støttende og stimulerende læringsarena der barnas interesser, tanker og uttrykk blir verdsatt og respektert.

Litteratur

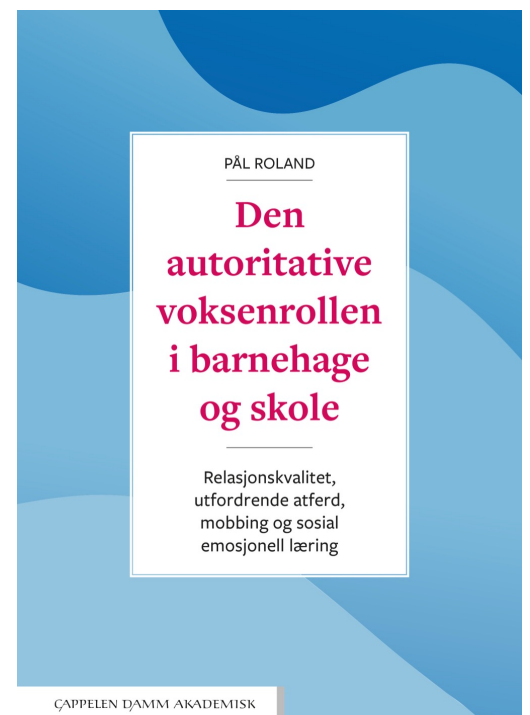
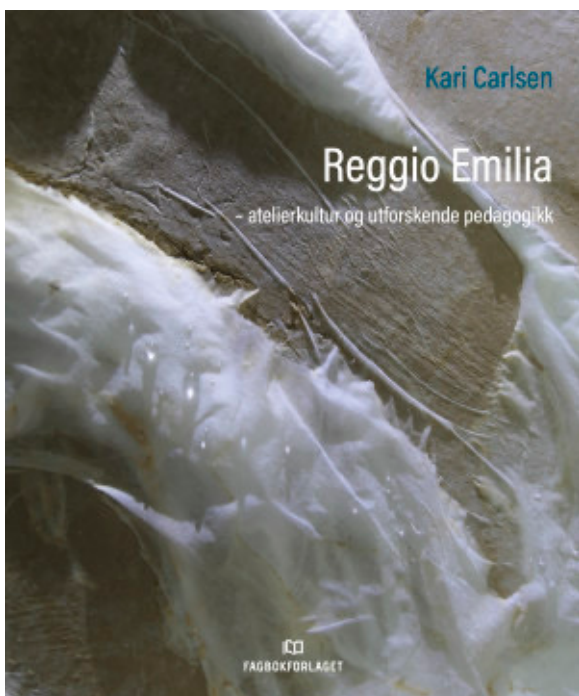
Personalet i Gråtass barnehage skal gjennom barnehageåret 2024-2025 gjøre seg kjent med Alice Kjær og hennes bøker. Innholdet og teoriene er sterkt knyttet opp mot Reggio Emilia og støtter oppunder tanken om det kompetente barnet. Boka «Prosjektarbeid i barnehagen» er bygget opp som en innføring i prosjektarbeid og skal være til inspirasjon både i forhold til tenkningen rundt prosjekt og barn, men også med tanke på praktisk tilrettelegging. Denne boken er på ingen måte noen fasit for oss i arbeidet med prosjektarbeid og dokumentasjon, men mer som et utgangspunkt for å skape et kollektiv språk knyttet til dette arbeidet med barna. Vi skal fortsatt ha en kritisk inngang til teorier og sannheter vi møter og vi skal hele tiden kunne bringe inn ny teori og andre perspektiver. Arbeidet med prosjekt og pedagogisk dokumentasjon er en av barnehagens satsningsområder.

I barnehagens prosjektarbeid er det barna som viser vei. Personalet er medskapere og deltagende observatører i læringsprosessen som viser vei. Personalet er medskapere og deltagende observatører i læringsprosessen som et prosjektarbeid består av. Det betyr at personalet utfordrer og utdyper barnas fordypning og engasjement (Kjær, 2017).

Pedagogisk dokumentasjon kan omtales som et systematisk kvalitetsutviklingsarbeid i barnehagen. Det er en holdning eller tilnærming til det pedagogiske arbeidet som er inspirert av en demokratisk og lyttende pedagogikk (Lenz Taguchi, Åberg, 2006).

Gjennom dette barnehageåret skal vi i hovedsak ha fokus på prosjektarbeid som arbeidsmetode, med inspirasjoner fra Reggio Emilia, med bøkene til Alice Kjær som utgangspunkt.

Parallelt med dette arbeidet skal vi rette fokuset i enda større grad mot den autoritative voksenrollen, som i stor grad gjenspeiles i Reggio Emilia filosofien og i litteraturen til Kari Carlsen og Pål Roland.

Å møte barn med varme og tydelige rammer – autoritativ praksis i lys av Reggio Emilia-filosofien

I Gråtass barnehage er vi opptatt av hvordan vi voksne møter barna hver dag. Vi skal arbeide ut fra en autoritativ voksenrolle, som handler om å være tydelige og varme på samme tid. Vi skal være trygge voksne som barna kan stole på – noen som ser, hører og veileder dem gjennom stort og smått i barnehagedagen.

En autoritativ voksen setter grenser med respekt og viser omsorg med tilstedeværelse. Det betyr at vi støtter barnet gjennom både glede og frustrasjon – og vi gjør det uten å ta over eller kontrollere. Når et barn blir sint og for eksempel ødelegger noe en annen har laget, møter vi det ikke med straff, men med nysgjerrighet: Hva skjedde nå? Hva føler du? Hva trenger vi for å gjøre det godt igjen? Slik viser vi barnet at følelser er lov – men at handlinger har betydning.

Denne måten å møte barn på henger tett sammen med Reggio Emilia-filosofien, som er en viktig del av vårt pedagogiske grunnlag. Her ser vi barnet som kompetent, nysgjerrig og i stand til å lære og forstå, i møte med både andre barn, voksne og verden rundt seg. Barna skal bli tatt på alvor, og de skal få bidra, utforske og sette ord på egne tanker.

Vi tror at gode relasjoner er nøkkelen til alt annet læringsarbeid. Derfor er vi opptatt av å bygge sterke bånd mellom barn og voksne, og mellom barna seg imellom. Når barnet føler seg trygg, sett og forstått, får det også rom til å utvikle seg, ta initiativ, undre seg – og tørre å prøve og feile.

Å være en autoritativ voksen betyr altså å være tydelig uten å være streng, og omsorgsfull uten å være ettergivende. Vi legger til rette for en barnehagehverdag der både barn og voksne får være seg selv, lære av hverandre og utvikle seg sammen – i et miljø preget av respekt, trygghet, lek og utforsking.

4. Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Også de yngste barna og barn som kommuniserer på andre måter enn gjennom tale, har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter på egne vilkår. Barnehagen må observere og følge opp alle barns ulike uttrykk og behov. Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta. (KD, 2017)

Medvirkning - å virke med andre i et fellesskap

Barnehagen gjenspeiler på mange måter samfunnet barna skal integreres i. Barn skal utfolde seg, oppleve, leke, lære innenfor rammer av de normer og regler som gjelder i barnehagen og som ivaretar fellesskapet.

Medvirkning er ikke det samme som selvbestemmelse. Medvirkning skjer i et fellesskap og gjennom dialog. Det er en kontinuerlig prosess i samspill mellom barn og bevisste barnehageansatte. Barna skal ha innflytelse og mulighet for å uttrykke seg gjennom deres hverdag i barnehagen. De skal bli oppmuntret av de voksne rundt seg til å bidra med sine tanker, ideer og forslag.

Barn skal ha en hverdag der de blir sett, hørt og forstått. På den måten vil barna vokse opp i et romslig, anerkjennende miljø hvor de lærer at «min stemme» blir hørt, og at «jeg» kan være med på å påvirke og bidra. Barna vil også erfare at andre har ulike ønsker og behov som også må lyttes til.

Det kreves Modige, Undrende, Lekende og Anerkjennende ansatte som er bevisst sin voksenrolle og ser på barna som likeverdige. Ansatte må kunne lytte til, forstå og tolke hva det enkelte barnet egentlig trenger. Derfor samtaler vi med barna, observerer deres lek og interesser og bringer dette inn i de pedagogiske planene.

Medvirkning på Fagen

På Fagen ser vi på medvirkning som veldig viktig del av barnehagens pedagogiske praksis, og det finnes flere konkrete måter å jobbe med dette på.

Medvirkning i planlegging

Involvere barna i å planlegge aktiviteter og prosjekter. Ta hensyn til deres interesser, ønsker og behov når du utformer aktivitetsplaner. Diskutere og beslutte sammen hvilke temaer, materialer eller utfordringer som skal tas opp.

Demokratiske beslutninger: Gi barna muligheten til å delta i demokratiske beslutninger i barnehagen. Dette kan omfatte ting som å stemme på hvilke leker de ønsker å ha tilgjengelig, bestemme hva slags mat som skal serveres til lunsj eller delta i avgjørelser om utforming av lekeområder.

For eksempel, under en samtale med barna og observasjoner av barnegruppen, opplevde vi at flere av barna viste interesse for insekter. Som et resultat av dette, bestemte vi oss for å ha et prosjekt om insekter. Barna var med på å bestemme hvilke insekter vi skulle undersøke nærmere, og hvilke aktiviteter vi skulle gjøre, som å gå på insektjakt i hagen og lage insekthotell.

Barnas møter og samtaler

Organiser regelmessige møter eller samtaler der barna kan komme med sine meninger, ideer og bekymringer. Skap et trygt og inkluderende rom der barna kan dele tanker og følelser, og deres synspunkter blir verdsatt og lyttet til.

Utforsking og forskning: Oppmuntre barna til å være aktive deltakere i sin egen læring ved å gi dem muligheter til å utforske og forske på temaer av interesse. Legg til rette for eksperimentelle og utforskende aktiviteter der barna kan stille spørsmål, observere og komme med egne teorier og hypoteser.

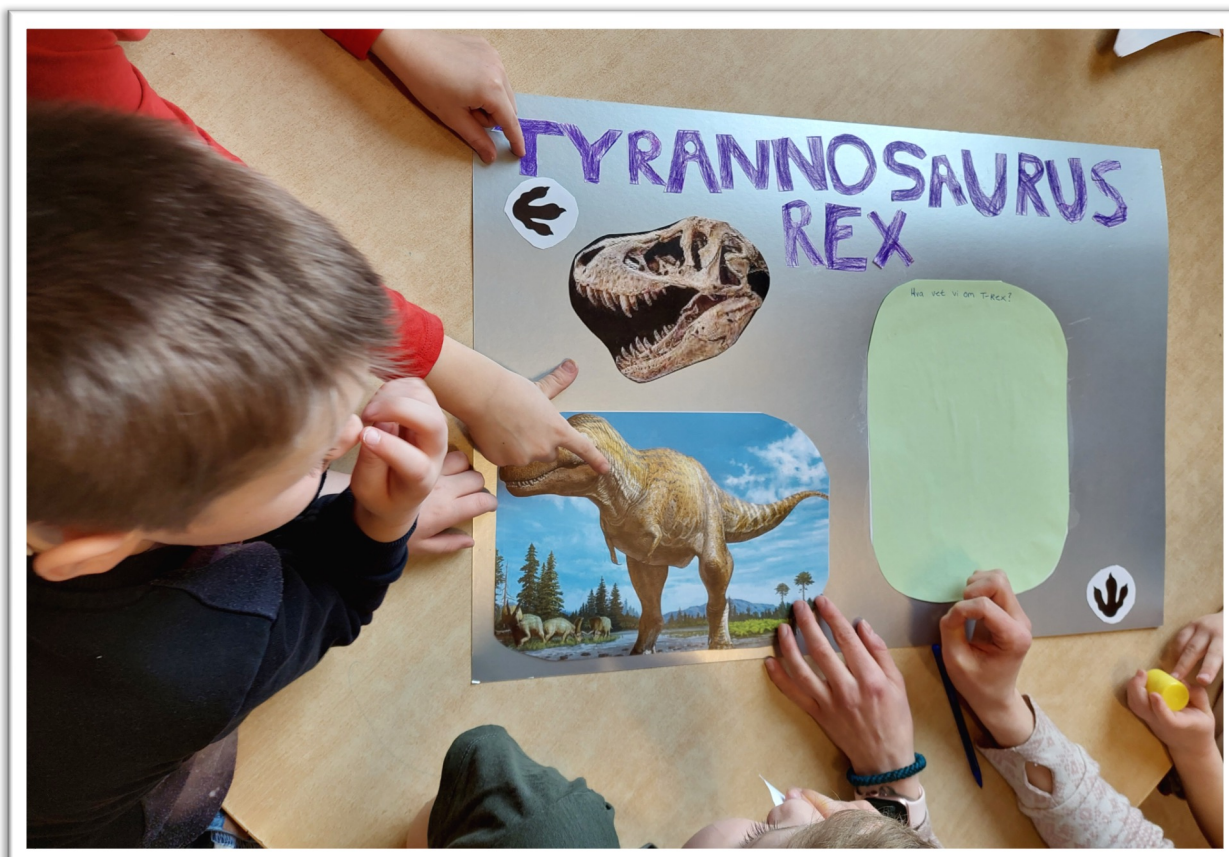
Samarbeid og prosjektarbeid

Fremme samarbeid og prosjektarbeid der barna kan samarbeide om å planlegge og gjennomføre aktiviteter. Dette bidrar til å utvikle deres sosiale ferdigheter, kommunikasjonsevner og evne til å ta beslutninger sammen.

Dokumentasjon og refleksjon

Involver barna i dokumentasjon og refleksjon over deres egen læring og opplevelser. Dette kan gjøres gjennom bilder, tekst, tegninger eller samtaler. La barna selv få bidra til å velge ut hva de ønsker å dokumentere og hvordan de ønsker å presentere det.

Husk at medvirkning handler om å anerkjenne barnas rett til å bli hørt, at barna blir involvert aktivt i beslutningsprosesser og å gi barn muligheter til å ta ansvar for sin egen læring og utvikling. Det er viktig å tilpasse metodene til barnas alder og modningsnivå og sikre at deres meninger og perspektiver blir verdsatt og respektert.

5.Læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.(KD, 2017)

I vår barnehage setter vi barnas naturlige nysgjerrighet og utforskertrang i fokus. Vi ønsker å skape et stimulerende miljø hvor barna opplever glede og mestring gjennom lek, utforskning og læring. Gjennom varierte og utfordrende aktiviteter oppmuntrer vi barna til å tenke kritisk, stille spørsmål og komme med egne ideer.

Vi tror på en prosessorientert tilnærming til læring, der barna får utforske ulike emner og temaer over tid. Ved å gi rom for barnas interesser og engasjement, legger vi til rette for dypdykk i prosjekter som inspirerer og motiverer dem. Barnehagen skal være et sted hvor barna får utfolde seg og utvikle sine ferdigheter, samtidig som de opplever fellesskap og samarbeid i læringsprosessen.

Vi ønsker å skape et læringsfellesskap hvor barna får bidra både i sin egen og i andres læring.

Gjennom samhandling og utforskning av sammenhenger får barna mulighet til å utvide sine perspektiver og oppnå ny innsikt. Vi legger vekt på at barna får bruke hele kroppen og alle sine sanser i sine læringsprosesser, slik at de kan utforske verden på en helhetlig og meningsfull måte. Gjennom våre inspirasjoner fra Reggio Emilia filosofien har vi en grunnleggende tro på at barn lærer best når de er aktive deltakere i sine egne læringsprosesser, og at samspill med andre barn og voksne er avgjørende for denne læringen.

Læring på Fagen

På Fagen, står barnas naturlige nysgjerrighet og utforskertrang i sentrum for vår pedagogiske praksis. Vi tror på å skape et stimulerende miljø hvor barna opplever glede og mestring gjennom lek, utforskning og læring. Gjennom varierte og utfordrende aktiviteter oppmuntrer vi barna til å tenke kritisk, stille spørsmål og komme med egne ideer.

Eksempelvis tar vi i løpet av året barna med på oppdagelsesturer i skogen og nærmiljøet der de får utforske hva som finnes i naturen og et bybilde/tettbebygget strøk. Det kan være at man samler ulike materialer man finner i skogen (blader, steiner, barnåler, kongler..) eller stopper opp og snakker om hva man ser.(skilt, postkasser, hus, farger, vanddammer..) Dersom vi åpner opp for en tilnærming, der «veien» er turen, kan barna i stor grad få medvirke gjennom å dele observasjoner de gjør underveis. Barna har mange perspektiver og er opptatt av hvorfor ting er som de er. Vi opplever at de aller fleste barn har en iboende trang til å lære. Vi har i flere tilfeller tatt med materialer tilbake til barnehagen, både for å benytte de i lek eller estetiske aktiviteter, samt at de har blitt til gjenstand for undring og refleksjon, gjennom lupe, mikroskop og samtale. Det kan for eksempel være med på å skape ny lek, nye relasjoner basert på like interesser, samt å oppmuntre barna til å stille spørsmål ved eksempelvis naturen og økosystemer.

Det er en spennende måte å jobbe på og å tenke læring på, det krever ansatte som er åpne for flere måter å tenke på, samtt å ikke alltid gi barna det «korrekte» svaret.

I barnehagen har vi ulike bygg/konstruksjonleker. (legoklosser, duplo, byggeklosser i tre, figurer og materialer i ulike former) som barna bruker til å bygge sine egne strukturer. Konstruksjonslek har ingen fasit og vi ser at barna bruker de på ulike måter, ut i fra sin egen forståelse av hvordan de kan brukes eller «normene» som er knyttet til materialene. Vi er opptatt av å forsøke å bryte normene og oppfordrer til at materiale kan benyttes på flere måter. Ved å jobbe med bygg og konstruksjon legger vi til rette for at barna får eksperimentere med balanse og stabilitet, kreativt design og ikke minst å gjøre og lære sammen med andre. For eksempel å løse utfordringer sammen knyttet til hvordan byggverket skal se ut, hvordan det skal benyttes eller lekes med, eller hvordan man skal få det stabilt nok til at det står stødig.

Vi tilbyr ulike kunstmateriell som maling, leire, gjenbruksmateriell og naturmaterialer, og lar barna skape sine egne kunstverk. Ved å legge tilrette for disse aktivitetene kan vi være med på å la barna få uttrykke sine følelser og ideer, samtidig som de utvikler finmotorikk og estetisk sans. I barnehagen er vi opptatt av prosessen gjennom hele året, også i forbindelse med høytider der det ofte er en forventning knyttet til «produksjon» av kunst. Vi ser at barn trives best når de kan finne egne framgangsmåter og få tilgang på ulike materialer som kan gjøre at man kan uttrykke seg på ulike måter. Vi tror på å forsøke å bevare barnas 100 språk(Malaguzzi) og er dermed opptatt av å finne ulike måter å uttrykke seg estetisk. Vi ser at det er flere barn som ikke finner interesse av å arbeide med finmotoriske aktiviteter eller uttrykk gjennom denne type kunst. Dermed blir det viktig å forsøke å utvide mulighetene som finnes i barnehagen, både til å kunne uttrykke seg estetisk eller gjennom andre kunstformer. Alle har et uttrykk, noen barn er tydelige i sitt, mens andre barn trenger kanskje litt mer hjelp til å hente de fram.

I barnehagen får barna oppleve historiefortelling og rollespill hvor barna kan kle seg ut og bruke små dukker og materialer til å dramatisere historier og eventyr. Dette er med på å fremmer språkutvikling, fantasifull tenkning og evnen til å sette seg inn i andres perspektiver. Vi har bøker tilgjengelig med variert innhold og barna får et møte med et stort repertoar av sanger og musikk gjennom ulike samlinger. Barna får gjennom året delta i enkle matlagingsaktiviteter hvor de måler ingredienser, blander og smaker. Dette gir dem praktiske ferdigheter, det kan være med på å lære dem om ernæring og oppmuntrer til samarbeid.

Vi introduserer barna for enkle teknologiske verktøy som programmerbare leker og barnesikrede nettbrett med pedagogiske apper. Dette gir dem en tidlig forståelse for teknologi og digitale ferdigheter på en morsom og interaktiv måte.(selv om mange av barna nesten har større kunnskap enn oss på enkelte deler av nettbrettbruk)

Gjennom disse aktivitetene legger vi til rette for at barna kan utvikle kritisk tenkning, stille spørsmål og komme med egne ideer, samtidig som de har det gøy og opplever mestring i sin hverdag i barnehagen.

Proessorientert tilnærming til læring

Vi legger som sagt til rette for en proessorientert tilnærming til læring, der barna får utforske ulike emner og temaer over kortere eller lengre tid. Dette innebærer at vi ikke bare fokuserer på det endelige resultatet av en aktivitet, men heller verdsetter prosessen barna går gjennom.

Vi vektlegger betydningen av å skape et læringsfellesskap hvor barna får bidra både i sin egen og i andres læring. Dette betyr at barna oppmuntrer til å dele sine tanker, ideer og erfaringer med hverandre, og at de blir sett på som aktive deltakere i sin egen læringsprosess.

Vi mener at barn lærer best når de får bruke hele kroppen og alle sine sanser i sine læringsprosesser. Derfor legger vi vekt på å tilrettelegge for aktiviteter som engasjerer barnas fysiske, emosjonelle, sosiale og kognitive utvikling.

Gjennom våre inspirasjoner fra Reggio Emilia filosofien, tror vi på betydningen av å se barn som kompetente og aktive deltakere i sine egne læringsprosesser. Vi er overbevist om at samspill med andre barn og voksne er avgjørende for barnas læring, og vi jobber kontinuerlig med å skape et miljø hvor barna føler seg sett, hørt og respektert.

6.Omsorg

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. (KD 2017)

Omsorg beskrives som en forutsetning for å i hele tatt kunne være en medarbeider i vår barnehage. Vi anser det som en av grunnpilarene i barnehageprofesjonen!

Omsorg kommer i ulike former, det betyr også at hvordan man utøver og mottar omsorg også vil være svært individuelt.

I Gråtass Barnehage bruker ansatte mye tid på å bli kjent med barna fra de starter i barnehagen fram til de begynner på skolen. De ulike behovene for omsorg endrer seg i takt med barnas øvrige utvikling og vi skal blant annet kunne kjenne barna ut i fra deres interesser, humor, følelsesregister, grenser og behov. Det krever stor kompetanse hos medarbeiderne og en genuin interesse for mennesker.

Omsorg på Fagen

På Fagen vil vi påstå at omsorg er hjertet av vår pedagogiske praksis. Det er en forutsetning for å kunne være en medarbeider her, og vi anser det som en av grunnpilarene i vår barnehageprofesjon. Omsorg tar mange former, og vi forstår at både hvordan vi gir omsorg og hvordan vi mottar den, er svært individuelt.

Vår tilnærming til omsorg begynner med å investere tid og innsats i å bli kjent med hvert enkelt barn fra deres første dag i barnehagen til de forlater oss for skolen. Vi forstår at behovene for omsorg endres i takt med barnas øvrige utvikling. Derfor er det avgjørende for oss å kontinuerlig være oppmerksomme på barnas interesser, humor, følelsesregister, grenser og behov.

På Fagen er vi opptatt av å ha en individuell tilnærming. Det betyr at vi tar oss tid til å observere og lære om hvert enkelt barns unike behov og preferanser. For eksempel, hvis vi legger merke til at et barn blir ekstra entusiastisk når de får muligheten til å leke med konstruksjon, vil vi tilrettelegge for flere slike aktiviteter.

Vi er opptatt av å etablere trygge relasjoner, helt fra det første møtet og fram til overgang til skolen. Vi legger vekt på å bygge sterke, trygge relasjoner med hvert barn. Dette gjør vi gjennom daglig nærkontakt, ved å være støttende og utfordrende og ved å være til stede for barna i deres utfordringer og gleder. Relasjonsbygging tar tid og relasjoner kan oppstå plutselig, eller endres i løpet av et barnehageliv. Hver dag observerer vi dette gjennom lek og ulike aktiviteter. Vi ser det som mange kanskje vil kategorisere som vennskap, noe som også er viktig for oss på Fagen. Det er et ønske om at alle skal få oppleve vennskap og positive relasjoner, derfor har vi fokus på dette fra første stund.

Samarbeidet med foresatte på Fagen er helt essensielt for oss. Vi anerkjenner at omsorg strekker seg utover barnehagens vegger, derfor er det viktig for oss å holde åpne og jevnlig kommunikasjonskanaler med foresatte. Her skal foresatte oppleve at vi deler observasjoner, bekymringer og alt det barna lykkes med i hverdagen, progresjon og utvikling. Dette gjør vi for å sikre en sammenhengende omsorgsopplevelse for hvert enkelt barn.

Vi tar barnas følelser på alvor og forsøker å støtte de med å håndtere følelsene på en konstruktiv måte. Et veldig konkret eksempel er leveringsssituasjonen i barnehagen. Her ser vi ofte mange følelser utspille seg og det er viktig for oss med tilstedeværelse for å kunne støtte barna i eventuelt vanskelige følelser som oppstår når en omsorgsperson skal dra videre fra barnehagen. Dette beskriver vi ytterligere i teksten som kommer under, da dette regnes som et satsningsområde for Fagen.

Omsorg kan være så mangt og dette er noe av bestanddelene vi har fokus på gjennom et barnehageår. Det ligger omsorg i å være en autoritativ voksen, noe som ivaretar det barnesynet og den voksenrollen vi mener skal kjennetegne Gråtass Barnehage. En autoritativ person er med på å skape trygghet og omsorg gjennom å være tydelig, men varm. Grenser og rammer skaper forutsigbarhet og er en viktig del av det vi anser som omsorg på Fagen.

Gjennom disse tiltakene og mange flere, søker vi å skape et miljø der barna føler seg sett, hørt og elsket. Vi tror at når barn opplever omsorg på denne måten, legger de et solid grunnlag for videre læring og utvikling. Vi tenker at ved å vise denne omsorgen kan vi på Fagen være med på å skape den nødvendige selvfølelsen og følelsen av å være verdifull inn i neste overgang til skolen.

Små barn, store følelser

På Fagen etterstreber vi å være omsorgspersoner som til enhver tid møter barna i følelsen.

De skal oppleve at deres stemme er viktig i hverdagen og at de kan være med på å styre og påvirke hvordan dagen blir.

Det er lett å tenke at å møte barn i følelsen er å gi de viljen sin, men vi mener at det ikke er det det handler om. Får barn en forklaring på hvorfor de ikke får det slik de vil og blir møtt med forståelse for skuffelsen som kommer når de ikke får viljen sin, vil de fleste barn regulere seg og følge de beskjeder som blir gitt, eller de rammene som blir satt.

Små barn trenger trygge forutsigbare og rause voksne, som tar seg tid til å lytte til barnas verbale og kroppslige (nonverbale) ytringer.

Voksne som selv har lært seg å regulere seg kan være gode rollemodeller for barna på deres vei til å bli robuste og resilente mennesker.

Ved å møte barna der de er ut fra deres behov, og ta seg tid til å se historien bak deres ytringer, vil barna kunne få oppleve at de blir sett og tatt på alvor. Vi mener barna etterhvert skal kunne være rustet til å løse konflikter seg i mellom disse selv ved å prate sammen og forklare hva slags følelser som trigges og ligger til grunn for konflikten.

«Jeg ser at du ble sint og slo, hva skjedde? Hva gjorde at du ble sint? Hvordan kunne du gjort dette annerledes?»

«Du gråter, hva har skjedd? Hva trenger du for å få det bedre?»

Ved å veilede barna i hvordan man regulerer følelsene sine, gi de verktøy til å håndtere dem når de kommer. Dette får man til ved å være tilstede og ta seg tid til å lytte, trøste og prøve å forstå gjennom å stille åpne spørsmål. Det er vesentlig her at ansatte er lydhøre, da det kan være vanskelig å forholde seg til spørsmål rundt situasjonen og følelser dersom man er uregulert.

Grunnen til at vi fokuserer på denne arbeidsmåten handler om et sterkt ønske om å styrke barns selvfølelse og evne til å forhandle frem egne meninger, ønsker og behov. Ved at barna blir møtt av omsorgsfulle, tilstedeværende voksne vil de etterhvert også kunne etablere ferdigheter til utøve dette seg i mellom og det vokser frem en raushet og en forståelse barna i mellom.

7.Danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. (KD, 2017)

Vi ser på danning som en livslang prosess der barna utvikler sin egen identitet, verdier og holdninger. Vi legger til rette for et inkluderende og mangfoldig fellesskap der barna får erfaringer med demokrati, medvirkning og respekt for seg selv og andre. Gjennom kunstneriske og kreative uttrykksformer oppfordrer vi barna til å utforske og uttrykke sin egen identitet. Vi verdsetter samarbeid og gjensidig respekt i arbeidet med å bygge et felles verdigrunnlag.

Vi ser på foreldre som viktige samarbeidspartnere i barnas utvikling og læring. Vi legger til rette for åpen kommunikasjon og jevnlig dialog med foreldre, der vi deler kunnskap, erfaringer og refleksjoner om barnas trivsel og utvikling. Vi ønsker å skape et inkluderende barnehagemiljø der foreldre og samfunnet rundt oss inviteres til å delta i ulike aktiviteter og prosjekter.

Ved å legge til rette for læring, omsorg og danning skaper vi et miljø der barna blir ivaretatt som aktive, utforskende og kreative individer. Vår årsplan er en veiledning for vårt pedagogiske arbeid, men er også fleksibel og tilpasses barnas interesser og behov i løpet av barnehageåret.

Danning er en prosess som foregår i samspill med andre mennesker. Det handler om å utvikle selvinnsikt, evne til refleksjon og kritisk tenkning. Danning skjer i samspill med omgivelsene og er en forutsetning for meningsdanning, kritikk og demokrati. Danning i barnehagen skal forankres i verdiene i formålet. Gjennom gode dannelsingsprosesser settes barn i stand til å håndtere livet ved at de utvikler evnen til å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverden, og til å se seg selv som et verdifullt medlem av et større fellesskap.

Danning er mer enn utvikling, mer enn læring, mer enn omsorg, mer enn oppdragelse og mer enn sosialisering. Samtidig rommer danning alt dette. Barn må få utfordringer, muligheter til å utvikle kunnskaper og ferdigheter, og støtte for å handle omsorgsfullt og gjøre etisk begrunnede valg.

Gjennom danning legges grunnlaget for barnets allsidige utvikling. En viktig forutsetning for at barna skal utvikle evne til å kommunisere med andre ligger i måten lek og hverdagsliv ivaretas på. Trygghet er en forutsetning for utvikling. I Gråtass Barnehage er vi opptatt av «inntoning» i møte med barn og bruker god tid på å bli kjent med hver enkelt for å opparbeide den tilliten som er nødvendig i enhver relasjon. Og nettopp disse relasjonene som skapes mellom barn – barn og barn og personal er helt essensielle i et samspill der barna skal få kunne uttrykke sine meninger og ta del av de demokratiske verdiene vi verdsetter så høyt.

Danning på Fagen

På Fagen anser vi danning som en sentral del av vårt pedagogiske arbeid. Vi legger vekt på å skape et inkluderende og trygt miljø hvor barna får utforske, oppdage og utvikle seg i et fellesskap preget av respekt og omsorg.

Vårt syn på danning er tuftet på troen om at barn er aktive og kompetente individer, som er i stadig utvikling og læring. Vi jobber ut fra en helhetlig tilnærming til danning, hvor vi tar hensyn til barnas fysiske, emosjonelle, kognitive, sosiale og åndelige behov. På Fagen legger vi stor vekt på å skape et inkluderende miljø hvor alle barn føler seg sett, hørt og verdsatt. Dette innebærer å fremme respekt for hverandres forskjeller og styrke samhørigheten blant barna. Et eksempel på dette er når vi arrangerer felles aktiviteter, eller legger til rette for lekemiljøer der barna oppmuntres til å samarbeide og inkludere hverandre.

Selvstendighet og autonomi

Vi legger til rette for at barna skal få muligheten til å ta egne valg og få erfaringer med å ta ansvar for egne handlinger. Dette kan være med på å fremme selvstendighet og bidrar til å styrke deres selvbilde og tro på egne evner.

Empati og sosial kompetanse

Vi legger vekt på å fremme empati og sosial kompetanse hos barna, slik at de blir gode medmennesker og kan delta aktivt i fellesskapet. Vi tilrettelegger for aktiviteter og samtaler som fremmer forståelse for andres følelser og perspektiver. Et eksempel er når vi jobber med følelsesregulering gjennom rollespill eller samtaler om hvordan vi kan trøste og støtte hverandre.

Respekt for naturen og miljøet

Vi legger vekt på å formidle verdien av å ta vare på naturen og miljøet rundt oss. Dette innebærer å legge til rette for naturaktiviteter og utforskning av nærmiljøet, samt å lære barna om bærekraftig ressursbruk og respekt for alt levende. For eksempel arrangerer vi jevnlig turer i skog og mark hvor barna får oppleve naturen på nært hold og lære om dens mangfold.

Ved å jobbe aktivt med disse elementene i vår hverdag, søker vi å skape en barnehage hvor barna får muligheten til å utvikle seg som hele mennesker, preget av respekt, empati og ansvar. Vi er bevisste på å være rollemodeller og veiledere i barnas dannelsesprosess, og vi legger til rette for et nært samarbeid med foreldre og andre aktører i barnas liv. Sammen jobber vi for å gi barna en trygg og meningsfull barndom, preget av utforskning, læring og glede.

I vår barnehage oppfordrer vi barna til å utforske og uttrykke sin egen identitet gjennom kunstneriske og kreative uttrykksformer. Dette er helt i tråd med inspirasjoner fra Reggio Emilia og barnas 100 språk. Dette kan være med på å gi barna muligheten til å reflektere over hvem de er, hva som gjør dem unike, og hvordan de ønsker å presentere seg selv gjennom å uttrykke seg på forskjellige måter.

Vi legger stor vekt på samarbeid og gjensidig respekt i vårt arbeid med å bygge et felles verdigrunnlag. Et eksempel på dette er våre samlinger hvor barna får muligheten til å dele sine tanker, ideer og erfaringer med hverandre i et trygt og støttende miljø. Her oppfordrer vi til lytting, empati og respekt for andres meninger.

Gjennom vårt pedagogiske arbeid legger vi til rette for læring, omsorg og danning. Vi ser på danning som en prosess som foregår i samspill med andre mennesker, og derfor er det viktig for oss å legge til rette for gode relasjoner og inkluderende fellesskap. Gjennom det kommende barnehageåret skal barna få bli kjent med og utforske ulike kulturer og tradisjoner, gjennom for eksempel matlaging, sang, dans og fortellinger. Dette gir barna muligheten til å lære om og respektere ulikheter samtidig som de opplever fellesskap på tvers av kulturelle grenser.

8. Mangfold og likestilling

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap. Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.

Barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet og støtte, styrke og følge opp barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger. Barnehagen skal synliggjøre variasjoner i verdier, religion og livssyn. Det skal være plass for en åndelig dimensjon i barnehagen som må brukes som utgangspunkt for dialog og respekt for mangfold.

Barnehagen skal legge til rette for kulturmøter, gi rom for barnas egen kulturskaping og bidra til at alle barn kan få oppleve glede og mestring i sosiale og kulturelle fellesskap. Barnehagen skal by på varierte impulser, opplevelser og erfaringer og omfatte lokale, nasjonale og internasjonale perspektiver. Barnehagen skal synliggjøre samisk kultur og bidra til at barna kan utvikle respekt og fellesskapsfølelse for det samiske mangfoldet. Barnehagen skal synliggjøre et mangfold i familieformer og sørge for at alle barn får sin familie speilet i barnehagen. (KD, 2017)

Mangfold

Mangfold og inkludering er fundamentet i barnehagens verdigrunnlag. Barnehagen skal gjenspeile mangfoldet i samfunnet i forhold til funksjonsnivå, alder, kjønn, kultur/ språk og familiebakgrunn. Rammeplanen er tydelig på at barnehagen skal være et inkluderende fellesskap med plass til det enkelte barn. Personalet har ansvar for at de selv og alle i gruppen, er betydningsfulle personer for fellesskapet

Det flerkulturelle fellesskapet

Norge er et flerkulturelt og mangfoldig samfunn. Livet i barnehagen kan gjenspeile dette. Gjennom året vil vi gjerne at barn og foreldre lar oss få kjennskap til andre kulturers skikker og tradisjoner. Vi trenger innspill og hjelpsluk at vi kan gi barna utvidet innsikt, for eksempel i andre lands/folks skikker, sanger, matretter o.l.

Livssyn

Utgangspunktet for markering av høytider er hentet fra Rammeplanen: «Tradisjoner og innhold som de aller fleste kan samles om». Opplæring til tro er hjemmenes ansvar (jfr. Rammeplanen). Barna skal oppleve at foreldrenes tro og livssyn respekteres. I barnehagen undrer vi oss sammen med barna og viser respekt for familiens ulike livssyn. Alle barnehager har lovpålagt plikt til å motarbeide alle former for diskriminering og rasisme. Videre skal de jobbe for å fremme demokrati.

Samisk språk og kultur

I Gråtass Barnehage er vi opptatte av at Samene er Norges urbefolkning. Samisk språk og kultur er en sentral del av det vi i dag betegner som «norsk». Vi ønsker at barna skal ha kjennskap til og kunnskap om samisk tradisjon og samisk samtid

Likestilling

I Gråtass Barnehage ønsker vi å ha fokus på barns særlige behov og gi de erfaringer som utvikler et bredt spekter av ulike ferdigheter og evner. Altså en individuell tilnærming til hvert enkelt barn, som både kan ha en tilmærming til ulike kjønn og ulike måter å være gutter og jenter på. I en moderne barnehage er det nødvendig at personalet arbeider med egne holdninger, normer og adferd, også i forhold til kjønn og likestilling. Vi er rollemodeller som skal vise at vi lever i et mangfoldig fellesskap, der individuelle forskjeller og likheter er verdifullt!

Mangfold og likestilling på Fagen

Som ansatt på Fagen har man som oppgave å sikre at alle barn opplever et inkluderende og mangfoldig læringsmiljø. Dette krever modige og nysgjerrige voksne som er villige til å utforske og reflektere over egne holdninger og adferd. Hvordan møter vi barna i leveringsituasjonen? Gjør vi forskjell på kjønn? Disse diskusjonene løftes opp gjennom hele året slik at vi blir mer bevisst og mer normkritiske. Vi er bevisste på viktigheten av å ivareta forståelse og aksept for ulike kulturer og tradisjoner, ikke kun ved spesielle anledninger, men kontinuerlig i vårt daglige arbeid.

Gjennom året skal barna bli kjent med ulike tradisjoner, religioner og markeringer. De skal få bli kjent med ulike måter å leve på, at det finnes flere måter å være en familie på og at alle kommer fra sin egen kultur og bringer med seg sine egne identiteter og forståelser av hvordan saker henger sammen.

En av måtene vi gjør dette på er gjennom vårt mangfoldige utvalg av lekemateriell. Vi legger vekt på å tilby bøker, materialer, dukker og leker som representerer ulike etnisiteter, familiekonstellasjoner, kjønn og funksjonsvariasjoner. Det kan også være leker som er kjønnsnøytrale, gjenbruksmateriell eller leker som ikke har noe definert bruksområde. Dette gir barna muligheten til å utforske ulike perspektiver og identifisere seg med ulike karakterer og situasjoner.

Vi legger også stor vekt på å legge til rette for lek i små grupper, der vi aktivt fremmer inkludering og sammen med barna lærer lekekoder som er viktige for positiv samhandling. Dette skaper et miljø preget av respekt og aksept, der alle barn kan føle seg inkludert og verdsatt.

I tillegg til å tilby et mangfoldig læringsmiljø, er det også viktig for oss å støtte barnas følelsesmessige utvikling. Vi legger derfor vekt på å bevisstgjøre barna og lære dem å gjenkjenne og uttrykke følelser hos seg selv og andre. Dette gjør vi gjennom systematiske observasjoner og samtaler med barna, der vi oppmuntrer dem til å uttrykke seg fritt og gi de anerkjennelse for deres følelser og meninger.

Et eksempel på hvordan vi praktiserer dette er når vi hadde en samtale med barna om ulike følelser og hvordan man kan uttrykke seg når man føler seg trist, glad, sint osv. Vi brukte bøker med ulike karakterer som opplevde forskjellige følelser, og dette åpnet opp for en ærlig og åpen dialog blant barna. (Skolestarterne har fokus på dette det siste året i barnehagen, samtidig som vi gjør disse refleksjonene gjennom hele året uavhengig av alder og kontekst.)

Ved Gråtass Barnehage Fagen er vi også opptatt av å skape et godt samarbeid med foreldrene. Vi ønsker å involvere de i barnas hverdag og gi dem trygghet i at vi støtter opp om deres oppdrag som foreldre. Gjennom jevnlig samtaler og aktiv deltakelse i barnas aktiviteter sikrer vi at foreldrene føler seg inkludert og informert om hva som skjer i barnehagen.

Alt i alt er vår visjon at Gråtass Barnehage Fagen skal være et trygt og godt sted for barna, der de får mulighet til å utforske, lære og utvikle seg som individer. Vi legger vekt på å skape et miljø preget av respekt, aksept og forståelse for mangfoldet som beriker vår barnehagehverdag. Vi arbeider kontinuerlig for å sikre at alle barn opplever å være inkludert i fellesskapet, og at de får mulighet til å bli sett, hørt og verdsatt for den de er!

9. Lek og lekens betydning

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (KD,2017)

Små barn trenger trygghet for å trives og utfordringer for å lære. Forskning viser at barna lærer mye i samspill med andre barn som vi voksne ikke kan klare å lære dem. Forskere har spurt barn og fått svar: Det viktigste for barnehagebarn er å leke og å ha noen å leke med. Leken har den mest betydningsfulle plassen i barnas liv og karakteriserer på mange måter barndommen. Vi er opptatt av dens egenverd og vi ønsker å beskrive leken som et indre drevet behov, eller rett og slett en nødvendighet i barnelivet.

Vi er opptatt av at leken skal være en frivillig aktivitet som barnet selv velger å delta i. Det vil også si at det skal være store rom for egen medvirkning. Vi vil at leken skal oppleves som lystbetont og kunne være med på å skape gode opplevelser, minner og erfaringer. Vi er opptatt av mangfold i Gråtass Barnehage, også i leken.

Vi er opptatt av at Gråtass Barnehage skal være en trygg og variert arena for lek og lekefellesskap. Det å få være en deltaker i lek og oppleve vennskap mener vi er grunnleggende for barnas trivsel i barnehagen. Det er vesentlig for oss sikre at barna får oppleve progresjon gjennom lek bevisst tilrettelagte lekemiljøer og ulike mestringsopplevelser knyttet til disse.

Tanker rundt lek og medvirkning på Fagen

Det å leke i barnehagen er en selvfølge at alle barn skal gjøre, men hvordan er reglene i leken og de sosiale nøklene for å forstå hvordan barna leker med hverandre? Det å leke kan oppfattes som noe alle kan, men vi ser at noen synes det er vanskeligere å komme inn i en lek enn andre. Barnehagen speiler samfunnet og i dette betyr det at vi må lære oss å leke for det er her vi lærer samarbeid og bygger relasjoner til andre.

Lek på småbarnsavdeling

Hva leker de minste barna med? Hva legger vi i leken til de yngste barna?? Ofte stiller vi spørsmålet om lek rundt de minste barna for å møte barna i deres interesser. Noen ganger kan det være vanskelig å svare på det ettersom disse barna rett og slett ikke har opplevd verden lenger enn 12 måneder. Hvilke interesser har de funnet i løpet av denne tiden? Vi skal på ingen måte undergrave barnas kunnskap i tidlig alder, vi mener de er født kompetente og erfarer og lærer nye saker hver eneste dag.

Dersom vi fjerner ordet «lek» og bytter det med «sansing» kan setningen få en ny betydning.

De minste barna har ikke nødvendigvis rukket å bygge opp lekekompetansen ennå fordi de er opptatt med å oppleve verden for første gang. Sansing kan brukes i mange scenarioer med andre barn som utvikler lekekompetansen når den er klar. De yngste barna bruker sansing i alle situasjoner. Kaster barnet mat på gulvet eller skviser ihjel en brødselve? Kanskje til og med heller ut melk helt «uten mening»?

Dette er ofte en del av sansingen hvor de føler på teksturer, og etablerer erfaringer. De yngste barna er taktile og sanser mye med munnen. Jobben vår som ansatte i barnehagen er viktig med tanke på å etter hvert veilede barna i hva som er akseptert eller ikke. Det viktigste blir å la barna få sanse og utfordre normer, nettopp fordi de skal skaffe seg de nyttige erfaringene som etter hvert skal bli til lekekompetanse og relasjonell kompetanse.

«Jørgen er 1. år og har gått i barnehagen i 2 måneder. Vi leter etter noe Jørgen liker å leke med, og vi ser gjentatte ganger at han tar frem en kasse med leker, snur den på hodet og roter i alle lekene. Vi prøver gjentatte ganger å snakke med Jørgen om at vi må velge oss de lekene vi vil leke med og ikke bare rote. Igjen så gjør Jørgen det samme. Finner en kasse, snur den på hodet og roter i alle lekene.»

Men hvis bytter ut tanken om lek med sansing så kan dette være noe helt annet for Jørgen. Jørgen ønsker ikke nødvendigvis å leke med det som er i kassen, men han ønsker å oppleve lyden, teksturen og mylderet av leker som faller i gulvet. Sansingen skaper opplevelser som barna lærer av senere.

Leken er avhengig av regler for å kunne være en lek, men sansingen er fri – som gjør at vi ikke trenger å veilede før det er nødvendig.

Lek på storbarnsavdeling

Barn har rett på å få leke! Barna tar interessene sine med inn i leken og deler lekerfaringer og kunnskaper til barna som er rundt seg, eller til å lære noe nytt selv. Barna bruker sine erfaringer i lekesituasjoner som igjen skaper refleksjon hos barna. På denne måten er leken med på å stadig være en arena for etablering av ny kunnskap. Noen barn leker mye med hverandre og noen barn trives tilsynelatende godt i sin egen lek. Leken er også gjenstand for observasjon og vi må gjennom hele barnehageåret skape oss et bilde av barnas individuelle tilnærming til lek. Et eksempel er at et barn virker å trives med å leke isolert, men ved nærmere undersøkelse kan det vise seg at barnet rett og slett ikke har utviklet lekeferdigheter som setter barnet i stand til å leke med andre. Her har vi ansatte en viktig veileder og tilrettelegger rolle. På Gråtass Fagen har vi en felles tanke om at alle barn er forskjellige og det skal de få lov til å være. Når barna får muligheten til å leke ut sine genuine interesser så ser vi at barna blomstrer. Og det skal vi legge tilrette for! På Fagen skal vi også skape felles fokus for å bygge samhold i gruppa. Hvordan vi gjør dette er basert på hva barna er interesserte i, som igjen skaper den genuine interessen i å være en del av en prosess i fellesskap med andre.

Leken gjenspeiler hvem barna er, og det er viktig for oss at barna får uttrykke det på sin egen måte.

«Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre.» (Kunnskapsdepartementet, 2017, S. 20)

Lek og Medvirkning

Men hvordan tenker Gråtass Fagen egentlig på lek og medvirkning i sammenheng?

Medvirkning er på mange måter en ekvivalent til barnesynet vi forfekter på Fagen. Hva er barna genuint interessert i? Hvordan er barna som individer? Hvordan er barna i grupper? Dette er faktorer som er med å bestemme hvordan hverdagen i barnehagen ser ut. Det er ikke nødvendigvis at vi spør hva barna vil gjøre i en periode, men vi ser på det som barna initierer til selv – uten hjelp av de ansatte. På den måten vil vi få frem de genuine interessene som skaper medvirkning i barnehagen, der barna er med å forme sine egne dager. Her trer leken sterkt inn.

Leken viser disse interessene som forteller oss hvordan vi skal møblere avdelingen, hvilke rutiner vi har i løpet av dagen, hvilke leker vi har tilgjengelig både inne og ute, og hva vi fokuserer mer på i visse perioder.

«Linnea og Martin går begge to på småbarnsavdelingen og har funnet tegneblyanten og ark. Først tegner de noen streker som blir til liv gjennom brøl og skrik. En en ansatt på avdelingen spør hva de har tegnet og får til svar at det er dinosaur.»

Her ser den ansatte at barna viser interesse på eget initiativ og kan da velge hvordan vi som barnehage kan tre inn i dinosaurverden med barna.

Pedagogikk på uteområdet

På Gråtass Fagen har vi et uteområdet vi er stolte av. Til alle årstider stråler uteområdet på ulike måter, alt ut i fra hva slags vær vi har, til ulike fenomener som oppstår i de forskjellige delene av året.

Fra granskog og rognejungel i vårt lille fjell, til den tradisjonelle lekeplassen med sandkasser og akesklier opplever vi et uteområdet som kan by på det meste gjennom alle årstider. Ved vinteren får vi akebakker, og om våren planter vi blomster og grønnsaker som barna tar del i gjennom våren og sommeren. Når høsten kommer og uteområdet blir dekket i gule og oransje farger er grønnsakene klare, solsikker står høye, der vi høster inn og smaker på det vi har dyrket. Trærne deler av seg med løv, «neser» og kvist, som igjen kan bli gjenstand for undring og til materialer i estetisk aktivitet.

Vi ønsker å fokusere på gjenbruk der alt vi gjør av innkjøp tas med hensyn til miljø. Vi har en gjenbrukskrok der foreldrene kan ta med seg brukte klær hjem, samt et lite utvalg av bøker om noen ønsker å bytte bøker. Dette er også med miljø i fokus der vi også ønsker å lære barna at gjenbruk kan være en god verdi å ta med seg videre.

Dyrking

Det å dyrke egen mat er noe vi har som prosjekt med barna. Å ta med barna på disse prosessene skaper eierskap gjennom en lang periode hvor de selv ønsker å se utviklingen i blomsterkassene. Vi dyrker sukkererter, gulrøtter, og sår frø for å tiltrekke oss insekter.

Bevisste valg av leker og materialer

Når vi gjør innkjøp til barnehagen prøver vi å tenke på materialer. Hva handler vi, og hvordan kommer dette til å bli brukt i barnehagen? Har det bioplast eller treverk? Har lekene flere bruksmuligheter? Er det leker som passer til vår retning og filosofi? Er det leker som bidrar til fellesskapende aktiviteter?

Medvirkning på uteområdet

Hvor leker barna?

Uteområdet vårt er på mange måter inndelt i soner. Det består av fjell, skog, bakker, sand og asfalt, som byr på utrolig mye variert lek for små kropper. Vi ser hvilke veier barna velger å gå, hva de ønsker å grave etter og hva de samler på. Derfor har vi en tanke om å legge til rette for naturen som allerede eksisterer på uteområdet og forsterke de allerede eksisterende kvalitetene vi finner her.

Artsmangfoldet er et viktig verktøy utendørs som byr på interesse og skaper massivt engasjement. Dette gjelder både vekster og insekter som lever livet sitt under strategisk utplasserte steiner, løv og bark. Vi setter ut insektshotell og planter med tanke på å tiltrekke oss humler, bier og sommerfugler. Barna er veldig opptatt av insekter og hva som finnes i jorda og i den fuktige jordoverflaten. Her kan barna undre seg og studere insekter og virveldyr på nært hold, samtidig som vi snakker om at det er liv vi ser på og den tilhørende respekten for alt levende.

Arbeidet med pedagogikk på utelekeplassen er et pågående prosjekt der vi gradvis jobber med en pedagogisk tilnærming til «livet ute» på lik linje som vi begrunner valg og lager planer for livet inne. Bli med oss videre på reisen..

10. Språk og språkarbeid

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. I barnehager for samiske barn i samiske distrikt skal barnehagen fremme barnas samiskspråklige kompetanse. (KD,2017)

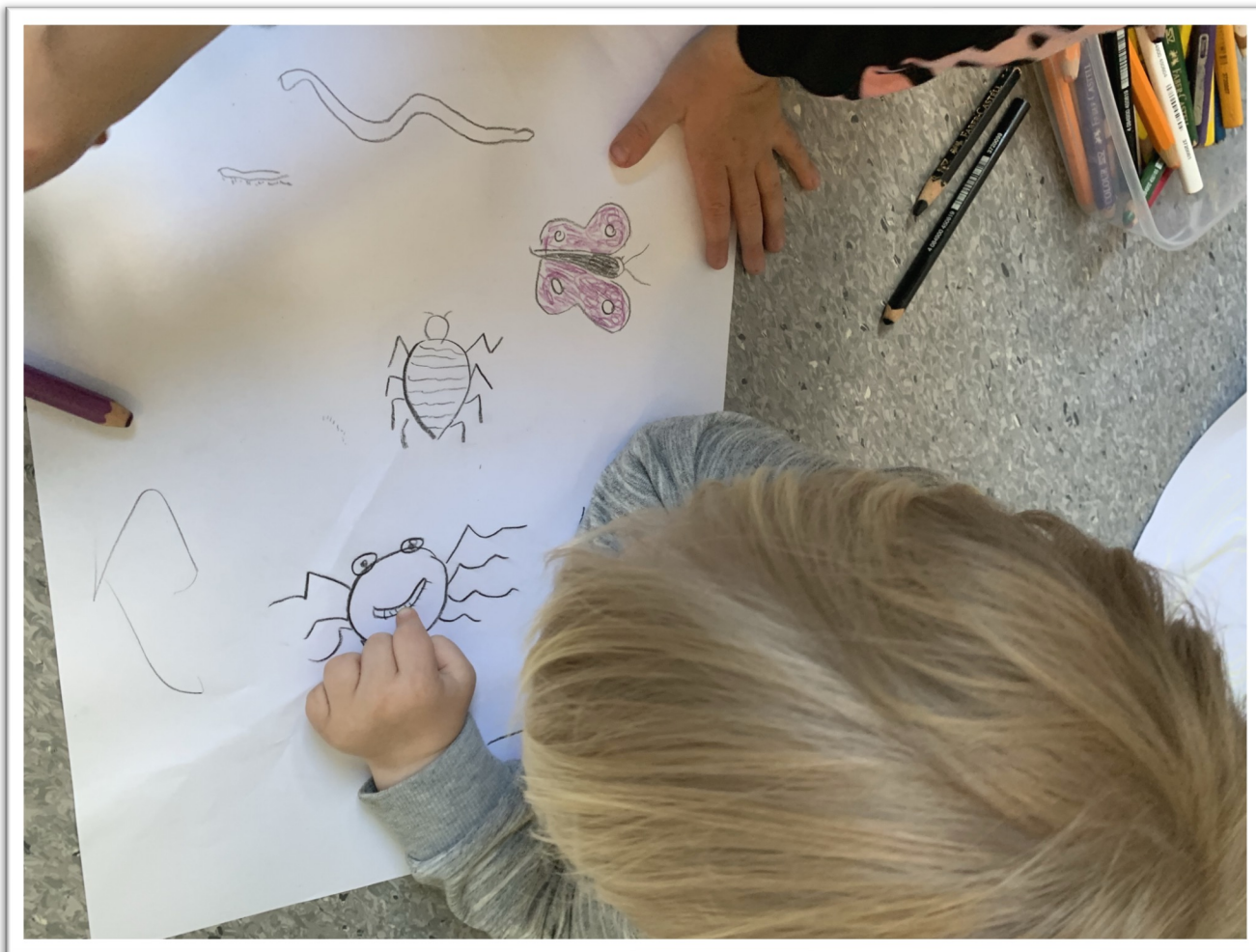

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.

I barnehagen skal barna få mulighet til å erfare ulike formidlingsmåter av tekster og fortellinger, som kilde til estetiske opplevelser, kunnskap, refleksjon og møter med språk og kultur. Personalet skal invitere til utforskning av både muntlige språk og skriftspråk. (KD, 2017)

Språkstimulering er en av barnehagens kjerneoppgaver, nettopp fordi språket er viktig for alle de andre utviklingsområdene som lek, læring, sosial kompetanse og for å kunne danne relasjoner og vennskap. Vi er opptatt av å stimulere barnets språklige utvikling så vi hele tiden når nye mål og strekker oss etter barnets neste utviklings- sone. Dette gjør vi blant annet ved å bruke språket aktivt i alle hverdagslige situasjoner og rutiner, som under måltidene, i garderobesituasjonen, under bleieskift og i lek. Vi beskriver og setter ord på det vi gjør og det vi ser (benevning). Slik kan vi være med på å utvide barnets ordforråd. I tillegg benytter vi oss av bildebøker, historier, eventyr, sang, rim og regler på daglig basis. Vi er opptatt av at barnet skal fortelle fra sine egne erfaringer og selvta i bruk språket aktivt. Barn lærer språk best ved å bruke det sammen med andre i naturlige situasjoner. Det er viktig at voksne lytter til barnet, viser interesse og bekrefter barnets språklige uttrykk.

Å gi barn førstehåndserfaringer med nye begrep og situasjoner er viktig for at de skal få en dypere forståelse for ordenes innhold og betydning. Derfor er vi alltid bevisst på å gi barna direkte opplevelser og sanseerfaringer med nye ord. Dette gjør vi blant annet på tur i skogen, gjennomformingsaktiviteter, måltider og i leken forøvrig. Når barn opplever samsvar mellom språk og handling gir vi språket en meningsfylt sammenheng, og det er disse situasjonene som best fører til læring og forståelse.

Våre tanker rundt språk og språkarbeid på Fagen

Hva er språk?

Språk er et bredt og inkluderende konsept som omfatter alt fra verbale uttrykk til kroppsspråk og gråt. Det er gjennom språk vi kommuniserer og forstår hverandre, og det er en avgjørende del av barnas utvikling.

Hvordan tenker vi å jobbe med språk?

På Fagen skal barna bades i språk. Dette betyr at vi integrerer språkbruk i alle daglige aktiviteter, slik at barna blir kjent med og trygg på språkets mange fasetter. Her er noen av våre metoder og eksempler på hvordan vi jobber med språk:

Benevning og Beskrivelse

Vi setter ord på situasjoner, følelser, handlinger og gjenstander. For eksempel:

Påkledning:

- "Nå skal vi ta på den røde genseren."
- "Kjenner du hvor myk lua er?"
- "Nå skal vi ta på støvlene så vi kan hoppe i sølepyttene."
- «Kan du hente de blå skoene dine?»

Måltid:

- "Kan du sende meg melk?"
- "Hva vil du ha på brødiskiva? Ost eller skinke? Kanskje leverpostei?"
- "Nå deler vi appelsinen i båter, vil du ha en båt?"
- "Se, gulroten er oransje, og agurken er grønn."
- «Vil du ha vann eller melk i glasset ditt?»

Lek og Rollespill:

- "Så kommer det lissom en hund som er sulten, den sier voff voff og strekker ut tungen sånn her og sier H-H-H"
- "Nå er du doktor, og jeg er pasienten. Hva skal legen gjøre?"
- "Vi leker at vi er på en reise til månen. Hva ser vi på veien i verdensrommet?"
- "Kan du være den som jobber i butikken? Jeg vil kjøpe epler og bananer."

Følelser og Behov

Vi kan hjelpe barna med å uttrykke følelser og behov, både verbalt og non-verbalt. For eksempel:

- "Jeg ser at du er lei deg. Vil du fortelle meg hva som har skjedd?"
- "Er du sulten? La oss finne noe å spise."
- "Det er greit å bli sint, kan du bruke ordene dine til å fortelle meg hva som gjorde at du ble sint?"
- "Når du gråter, forteller du meg at noe er vanskelig. Kan vi finne ut hva det er sammen?»

Språkgrupper

Vi har jevnlig språkgrupper på tvers av avdelingene for å styrke barnas språkutvikling.

- Gruppene består av 5-6 barn.
- Vi kartlegger språklige behov som ordforråd, begreper, setningsoppbygging, uttale, osv.
- Basert på kartleggingen, utvikler vi det pedagogisk innhold i språkgruppene.

Aktiv Språkbruk og Temaer

Ansatte bruker språket aktivt og viser konkrete.

Vi jobber med temabaserte aktiviteter som mat, klær, dyr, osv.

- Mat-tema: "Hva heter de forskjellige fruktene? Hvordan smaker de? Hva kan vi lage av dem?"
- Klær-tema: "Hva har vi på oss om sommeren? Hva har vi på oss om vinteren? Hva heter klærne vi bruker?"
- Dyr-tema: "Hvilke dyr bor på bondegården? Hva sier de forskjellige dyrene? Hva spiser de?"

Vi fokuserer på turtaking og venter på tur, og inkluderer alle barn på deres nivå.

Gjentakelse er sentralt; barna lærer og liker gjentakelser. Vi repeterer sanger, rim og regler.

Hvorfor jobbe med språk?

Språk er essensielt for kommunikasjon og samhandling mellom mennesker. Det bidrar til følelsen av tilhørighet i en gruppe, styrker selvtilliten og mestringfølelsen. I leken finner vi kanskje den viktigste språkarenaen av de alle, da lek er grunnleggende for barnas språkutvikling og relasjonsbygging.

Språkstimulering i hverdagen

Språkstimulering starter allerede ved frokostbordet og under levering. For eksempel:

- "Vil du ha den eller det på brødiskiva?" (Konkretisering av pålegg og navn på gjenstander som tallerken, asjett, fat, osv.)
- «Hei og god morgen, så fint å se deg i dag. Hvordan har du det i dag?»
- Bruk av konkrete og bilder for å hjelpe barna å forstå og lære nye ord og begreper.

Språkgrupper og Samarbeid

- Vi samarbeider på tvers av avdelingene, Flua og Larva.
- Språkgruppen består av to ansatte og 5 barn. (det kan være flere grupper som bytter på ukentlig, avhengig av hvor mange barn som har behov for språkstøtte)
- Humor og magi er sentralt for å gjøre språkutforskningen spennende og engasjerende.
- Vi starter ofte med navnesangen og bruker fem konkreter eller bilder. (de samme konkretene eller bildene benyttes flere ganger for at barna skal bli godt kjent med de)
- Konkretene blir introdusert på en magisk måte (f.eks., tryllet fram fra under en duk), noe som skaper spenning og forventning blant barna.
- Hvert barn får til slutt en konkret eller et bilde som de kan holde i hånden.

Språk i Barnehagen

Språk gir muligheten til å produsere og forstå samhandling mellom individer. Barnehagen er en arena der det skapes mestring, opplevelser og tilhørighet. Barn lærer gjennom lek og hverdagslige situasjoner som gir personalet gode muligheter til å bade barna i språk. Som ansatte er vi rollemodeller og må dermed være bevisste språkmodeller og bruke språket aktivt med tydelighet og gjentakelser gjennom hele barnehagedagen.

Med å rette fokuset på språk ønsker vi å sikre en helhetlig og engasjerende tilnærming til språkutvikling på Gråtass Fagen, slik at alle barn får muligheten til å utvikle sine språklige ferdigheter på en trygg og støttende måte.

Flere av barna er tospråklige, og det er individuelle språklige ferdigheter hos alle barna. Det er viktig at alle barna blir språklig stimulert ut fra sitt behov og sin utvikling, fra de er 0 år til de er skolestartere.

I Gråtass Barnehage anerkjenner vi at barn kommer med ulike språklige bakgrunner og ferdigheter. Dette betyr at vi har et ansvar for å tilrettelegge språkopplæringen på en måte som møter hvert barns unike behov.

Tospråklighet

- Tilpasset Støtte: For våre tospråklige barn, arbeider vi med å styrke begge språkene de lærer. Vi bruker aktiviteter som støtter deres forståelse og bruk av begge språkene, og vi jobber tett med foreldre for å sikre konsistens i språkutviklingen. I all hovedsak har vi fokus på at foresatte og barn skal forholde seg til morsmålet sitt hjemme, da dette er med på å øke språkforståelse generelt. Det er krevende å forholde seg til to språk, så her gjøres det individuelle vurderinger om hva som er mest hensiktsmessig å fokusere på hjemme og i barnehagen. Vi er opptatt av at morsmålet bevares, nettopp for å kunne kommunisere på hjertespråket med øvrig familie og slekt.
- Språklig Rikdom: Tospråklighet gir en språklig rikdom som vi ønsker å fremme. Vi oppmuntrer barna til å dele ord og uttrykk fra sine hjemlige språk med de andre barna, noe som skaper en inkluderende og mangfoldig språkarena.
- Kulturell Bevissthet: Gjennom tospråklighet lærer barna også om ulike kulturer. Vi bruker dette som en mulighet til å utforske og feire kulturell variasjon i barnehagen, f.eks. gjennom internasjonale dager hvor vi presenterer sanger, dans, historier og mat fra forskjellige land.

Individuelle ferdigheter

- Kartlegging og Observasjon: Vi kartlegger regelmessig barnas språklige ferdigheter gjennom observasjon og mer formelle vurderinger. Dette gir oss innsikt i hva hvert barn trenger å jobbe med, enten det gjelder ordforråd, setningsstruktur, uttale, lekekompetanse eller sosiale, relasjonelle språkferdigheter. Vi ser også på barnas kroppsspråk og hvordan de uttrykker seg non-verbalt.
- Målrettede Aktiviteter: Basert på kartleggingen utvikler vi målrettede aktiviteter som adresserer de spesifikke behovene til hvert barn. For eksempel, for et barn som trenger å styrke ordforrådet sitt, vil vi inkludere aktiviteter som utvider deres ordkunnskap gjennom lek og samtale.
- Individuell Oppfølging: Vi sørger for at hvert barn får individuell oppfølging. Dette kan inkludere én-til-én samtaler, smågrupper, eller spesifikke språkleker som tar hensyn til barnets utviklingsnivå.

Helhetlig språkutvikling

- Tidlig Start: Språkutvikling starter fra fødselen. Vi legger til rette for språklig stimulering selv for de yngste barna gjennom sanger, rim, og samtaler. Selv spedbarn drar nytte av å høre språk, og vi sørger for at de er omgitt av rike språklige miljøer. Barnehagen har også mulighet til å søke om Hjelp til oppstart, et tilbud som skal være med på å styrke språk og kommunikasjon i barnehageoppstart for barn som er tospråklige, eller kun snakker morsmål.
- Overgang til Skole: For de eldste barna, sørger vi for at de er godt forberedt på skolestart. Dette inkluderer å sikre at de har utviklet nødvendige språkferdigheter for å kunne delta aktivt i skolemiljøet, både sosialt og faglig. Dette gjøres gjennom intern vurdering og noen ganger i samarbeid med PPT når barna trenger ekstra støtte.

Ved å tilpasse vår tilnærming til språkutvikling til hvert enkelt barns behov og bakgrunn, sikrer vi at alle barna i Gråtass Barnehage får den støtten de trenger for å utvikle sterke språkferdigheter som vil tjene barna godt gjennom hele livet.

11. Mat og helse

Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser. Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse. (KD,2017)

Mat og måltider i barnehagen

I vår barnehage er kosthold og helse et av våre viktigste satsingsområder. Vi vet at gode vaner starter tidlig – og vi ønsker å bidra til at barna får et sunt og positivt forhold til mat allerede i barnehagealder.

Vi tilbyr varm og næringsrik lunsj 1–2 ganger i uken. Til alle måltider serverer vi frukt og/eller grønnsaker, samt lettmelk og vann. Vi legger vekt på variasjon gjennom uken og bruker i størst mulig grad ferske og sunne råvarer. Vår ambisjon er å lage mest mulig mat fra bunnen av. Vi kan ikke love at alle barna spiser grønnsakene – men vi lover at alle får dem servert! Gjennom varierte tilberedningsmetoder og smarte løsninger opplever vi ofte at barna smaker på og spiser grønnsaker – kanskje uten å merke det selv.

Fisk er en naturlig del av ukemenyen hos oss, både som varmmat og på brødmåltidene. Eksempler på dette er fiskekaker, fiskepudding, makrell i tomat og kaviar. Vi etterstreber å bruke mest grove kornprodukter som basis i matlagingen for å sikre et godt fiberinntak.

Det er mye verdifull læring i å få være med i matforberedelsene. Derfor forsøker vi å involvere barna i ulike deler av prosessen – fra å handle inn og planlegge, til å kutte grønnsaker og dekke bord. Å bli kjent med ulike typer mat og oppleve mestring rundt måltider er noe vi ønsker at alle barn skal få ta del av i løpet av året.

Rutiner

Hos oss har vi gode rutiner for IK-mat, samt håndvask ved matlaging og ved måltidene. Barna får innblikk i hvor viktig det er å ha gode rutiner i forhold til hygiene og de får forståelse for hvorfor det er viktig å vaske hender. De får også egne klær ved tilberedning av mat.

Fra opprinnelse til måltid

Gjennom samtaler på kjøkkenet, og samlinger på avdelingene utforsker vi maten som blir laget. Vi bruker blant annet internett som en kunnskapskilde for å få mer informasjon om råvarene vi bruker.

Når barna får være med på tilberedning av måltidene, får de bruke sine sanser for å oppnå mer kunnskap om hva de spiser, øke matgledden, og får lyst til å smake og inspirere hverandre. De skal også få ta del i innkjøp av matvarer på butikken og få mulighet til å se og kjenne på maten når det er rom for det.

Helse

Personalet i barnehagen skal hjelpe og støtte barna i å regulere følelsene sine, håndtere sorg og skuffelser samt støtte og oppmuntre de til å leke og mestre. Dette gjør vi ved å være trygge og anerkjennende ansatte. Barna må kjenne seg trygge for å tørre å utforske og leke. Ved at personalet støtter barna til å regulere følelsene sine har det videre betydning for barnets psykiske helse og for dets læring og sosiale utvikling. Det legges vekt på at glede og gode relasjoner fremmer trivsel og robusthet hos små barn. Med begrepet robusthet mener vi at barn skal lære seg å tåle og mislykkes, møte motgang og motstand uten å miste motet. Barn som skal lære seg noe nytt vil oftest måtte øve over tid før de omsider lykkes. Det vil alltid være en progresjon i barnas utvikling, og tidsperspektivet vil variere fra barn til barn og hva som læres og utvikles. Det er viktig læring i livet å tåle motgang og å kunne reise seg igjen.

De yngste barna uttrykker seg gjennom følelser og kroppsuttrykk. De kan ikke alltid fortelle oss at de er lei seg, redde eller hva de ønsker.

På Fagen blir barna tilbudt et varmt måltid 1-2 dager i uken. Det skal inneholde et variert kosthold, med ulike karbohydrater som potet, ris, pasta og brødbakst, samt proteinkilder som egg, kjøtt, fisk og kylling.

Vi tilbyr et bredt utvalg pålegg og grovt brød til frokost, samt havregrøt og fersk bakst fra Fagens bakemester Lars.

Barna får oppkuttet frukt hver dag, samt at det får fruktsalat med vaniljesaus ved bursdager.

På grunn av begrenset plass på kjøkkenet, kan vi ikke ha med barna i tilberedelse av varmmat like ofte. Vi har som mål om at alle barna i løpet av året skal få være med på matlaging og tilberedning av frokost, lunsj og frukt. Barna skal også få oppleve gleden ved å lage mat og nyte mat i naturen og utendørs, med bruk av primus og bål.

12.Overganger

Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Overganger innad i barnehagen

Overganger skjer også innad i barnehagen. Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe.

Overgangen mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen.

De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen. (KD,2017)

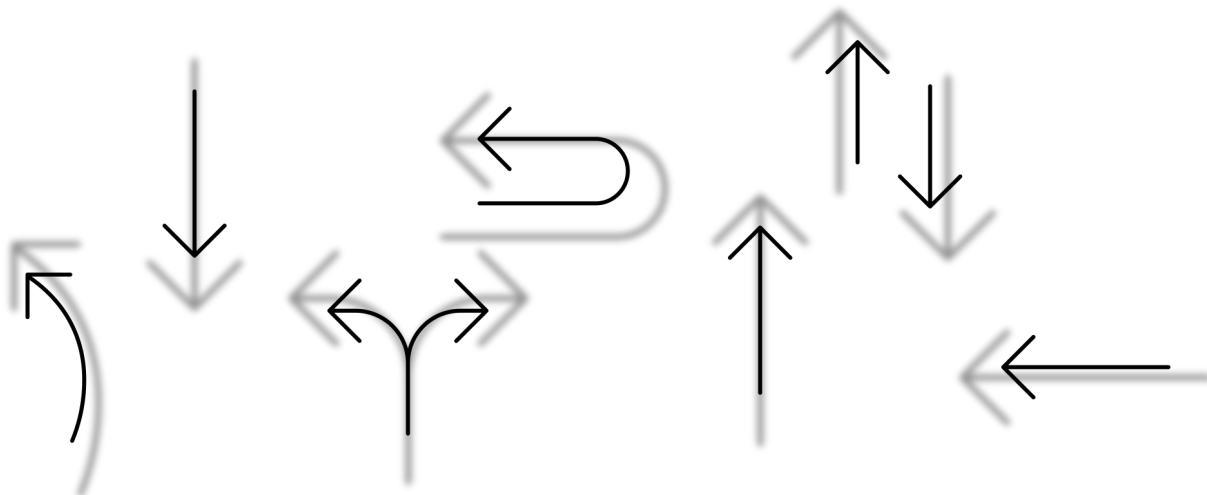

I Gråtass barnehage erkjenner vi at barnas liv er fylt med ulike overganger - fra hjem til barnehage, innad i barnehagen, og videre til skole og gjennom utdanningsforløpet. Vårt mål er å ruste barna til å møte disse overgangene på en trygg og positiv måte. Sentralt i vår tilnærming er å utvikle ferdigheter som endringskompetanse og relasjonskompetanse.

Vi legger stor vekt på å bygge opp barnas sosiale ferdigheter gjennom lek og samspill med voksne. Alle overganger kan være utfordrende, og vi er her for å støtte både barn og voksne gjennom disse prosessene.

I hverdagen opplever barna mange små overganger - fra lek til måltider, påkledning, håndvask og til voksenstyrte aktiviteter. Vi forstår at det kan være vanskelig å avbryte leken når det passer barnet minst. Derfor jobber vi aktivt med å skape forutsigbarhet, gi rom og tid, samtidig som vi formidler viktigheten av å følge regler og akseptere at noen ganger er ikke alt et valg.

Vi er bevisste på våre egne handlinger i overgangssituasjoner, og vi er her for å støtte hvert enkelt barn gjennom deres unike reise i barnehagen. Sammen vil vi gjøre overganger til positive og lærerike opplevelser for alle.

Hvordan legger vi til rette for overganger innad på Fagen?

Relasjoner og miljø

Fra den dagen Flua startet opp i 2016 har vi vært tydelig på at vi skal tenke som en enhet. Det vil si at barna på Flua skal bli godt kjent med barn og ansatte på Larva og motsatt.

Gjennom å ha det noe åpent mellom avdelingene i starten av barnehageåret, samt å ha felles tid sammen på morgen og ettermiddag, har vi erfart at de yngste barna har etablert trygge relasjoner på tvers av avdelinger.

Vi ser at barna har blitt godt kjent med både de ulike rommene, de andre barna og de øvrige ansatte. Dette har vært med på å styrke samarbeidet på tvers av avdelingene, samt at foresatte har en større kjennskap til alle ansatte på Fagen.

Vi er opptatt av hva som skjer når de yngste barna kommer inn på stor avdeling i løpet av dagen. Vi ser at det gjør noe med leken og barna som er der. De eldste barna viser store omsorgsferdigheter og er opptatt av inkludere de yngste i lek og aktivitet.

Overgang fra småbarn til storbarnsavdeling

Forutsigbarhet og trygghet

Det året barnet fyller tre år, starter barnet på stor avdeling. Vi er som nevnt opptatt av at overgangen skal oppleves som trygg og forutsigbar for både barn, foresatte og ansatte.

I løpet av det siste halvåret før overgangen jobber vi enda med å bli kjent med ny avdeling, ansatte og barn. Eksempelvis gjør vi dette gjennom felles turer og hyppigere besøk til avdelingen, eller at ansatte som barnet skal møte på ny avdeling hospiterer på daværende avdeling.

Vi opplever at dette er med på å skape en tryggest mulig overgang for barnet. Det at avdelingene arbeider så tett, kan gjøre at overgangen oppleves som lite merkbar. Vi ser ofte at barna som nærmer seg treårsalder, i større grad har et ønske om å leke mer med de eldre barna og få andre typer utfordringer og miljøer. Dette kaller vi den naturlige overgangen.

Overgang fra vår barnehage til en annen

Vi forholder oss til den samme tankegangen om overganger og legger til rette for at barnet som skal komme eller skal flytte til en annen enhet i Gråtass (eller en helt annen barnehage) skal oppleve trygghet i møte med det nye.

Vi legger til rette for hyppige besøk, både med foresatte og på tvers av barnehagene. Vi ønsker å bruke tid på det nye barnet og foreldrene, slik at overgangen ikke blir forhastet. Vi tenker at forutsigbarhet og det å kunne sette ord på hva som skal skje er vesentlig for barnet som skal flytte.

Vi er opptatt av å prate om de andre som arbeider der, de andre barna, hva som finnes i lekemiljøet der barnet skal begynne. Vi ønsker å framsnakke og skape et godt bilde av barnets nye tilværelse.

Hvordan legger vi til rette for overgang barnehage-skole på Fagen?

For femåringene er det en overgang i seg selv å bli de eldste i barnehagen. I løpet av det siste barnehageåret ønsker vi å styrke relasjoner og fellesskap ytterligere. Barna skal få være en del av alt det et demokrati innebærer, og sammen skal vi både leve og mestre livet.

Femårstrim

Vi har en avtale med Torp skole hvor vi kan disponere gymsalen i storefri. Dette gjør at barna får besøke skolen en dag i uka (eller flere) og kan møte "de store barna" før de går inn til trimmen.

Her er det fokus på morsomme aktiviteter som krever å utfordre kropp og sinn. Det gjennomføres aktiviteter hvor barna må utfordre motorikk og samspill innad gruppen. Når vi benytter oss av gymsalen vil det også i blant være blandede grupper, ikke et rent tilbud for skolestarterne.

Ved å tilby barna fysisk aktivitet i disse rammene, opplever de å bli utfordret på egne grenser og å bli kjent med sin egen kropp. Her får barna handlingsrom til å øve på både motoriske og sosiale ferdigheter. Femårstrimmen er en arena der barna skal få oppleve glede og mestring.

Glede og mestring er veldig individuelt betinget. For et barn kan det å toppen på ribbeveggen gi en stor mestringsfølelse, mens for et annet barn kan det å ta det første steget være en milepæl. Glede og mestring kommer innenfra, og det blir den voksnes oppgave å se hvert enkelt barns individuelle forutsetninger og personligheter.

Femårstrimmen skal også være i likhet med skolestartergruppen, gi en opplevelse av å være en del av et fellesskap.

Skolestartergruppa

Vi har som de fleste barnehager noe vi kaller gruppe for skolestartere en gang i uken.

Her har alle barna sitt eget aktivitetshefte (Trampoline). I aktivitetsheftet står det korte oppgavetekster som beskriver hva barna skal gjøre i de ulike oppgavene. Store temaer som tall og bokstaver har fått mer plass og flere oppgaver enn andre temaer. Mestringsnivået til barna er forskjellig; noen kan skrive navnet sitt, andre har et godt begrepsapparat, andre er på vei til å mestre, og noen trenger fortsatt mye støtte. På bakgrunn av dette er vanskelighetsgraden i heftet lagt på et nivå som de aller fleste vil kunne mestre. Allikevel er ikke dette et undervisningsverktøy som er hovedfokuset hele denne timen. Barna får selv velge hvilke oppgaver de har lyst til å gjøre ut ifra vanskelighetsgrad slik at de skal få tro på egne muligheter og ferdigheter.

Denne timen er et lite "drypp" av veien videre i skolegangen slik at barnet får en liten følelse av hva det møter på skolebenken. Vi mener at leken er den beste undervisningsformen for læringsforløpet i barnehagen.

Gruppene vi har med de kommende skolebarna er noe barna virkelig ser frem til og gleder seg til. I gruppen har vi fokus på vennskap og fellesskap. Toleranse og respekt. Vi jobber med ulike sosiale ferdigheter som for eksempel konfliktløsning (rett/galt), selvtillit og egenmestring, gi komplimenter, hjelpe og støtte andre og ikke minst sine egne følelser. Vi har samtaler der barna får komme med egne historier og tanker og tar for oss relevante temaer som oppstår gjennom barnehageåret.

Målene med skolestartergruppa er å bygge en selvfølelse og tro på egne ferdigheter, vi skal bygge opp en god forventning til det å starte på skolen, uten å bli skolske selv, det skal være fokus på relasjonsbygging, lek og humor. Barna skal få bli kjent med seg selv i møte med andre og oppleve gleden av å være en del av et fellesskap.

Hovedfokuset i femårstimen vil altså være lek, læring samspill og sosiale ferdigheter.

Vi har tatt for oss ulike barnebøker og vi har hatt fokus på familie og ulike markeringer og feiringer. Vi ønsker at barna skal få kjennskap til ulike religioner og kulturelle forskjeller og likheter.

Hvorfor er vi så opptatt av demokratiske verdier?

Vi er opptatt av at barna skal få oppleve og erfare å være en del av noe større. Det er viktig for oss at barna blir lyttet til og like viktig, erfare det å lytte til det andre har å si. I gruppen er vi bevisst på videreutvikling av ferdigheter innenfor sosial utvikling, blant annet det å kunne vise omsorg og empati for andre. Vi vil også være opptatt av barnas selvstendighet. Det vil si både selvstendighet innenfor ulike behov, som å kunne gå på toalettet selv og kunne smøre maten sin selv. Vi er også opptatt av selvstendighet innenfor lek, samt det å kunne være i samspill med andre og sette ord på egne tanker og følelser.

Vi har opplevd at skolestartergruppen, sammen med de andre femårsaktivitetene, har vært med på å skape sterke relasjoner mellom barna. Gjennom disse ulike treffpunktene i løpet av uka har vi erfart at vennskap har blitt etablert og at femåringene som gruppe har blitt veldig sammensveiset. Dette kan helt klart være med på å gjøre overgangen til skole enklere og tryggere.

Turer

Skolebarna har en tur dag i uka. Vi er opptatt av å bli kjent med nærområdet og miljøet rundt barnehagen. Vi har et flott turområde (Toppen) i gåavstand fra barnehagen. Gråtass har egen buss til disposisjon fordelt på de fire barnehagene. Denne blir flittig brukt for å besøke andre områder og oppleve aktiviteter utenfor barnehagens områder.

Gjennom turene er vi opptatt av at barna skal bli kjent med sitt nærmiljø. Det kan eksempelvis være en tur til nærbutikken, lekeplasser i nærheten, skogsområder og jorder, Torp Skole, andre barnehager i nær omkrets, Torp IF, eldresenter, Kjølstad kapell og gatene som omkranser Fagen. Med minibussen og rutebuss i nærheten er veien kort til Gamlebyen, Inspiria, Fredrikstad og Sarpsborg sentrum.

På turene har vi fokus på å dele opplevelser og gleden av å dele opplevelser og ulike erfaringer. Eksempelvis kan vi stoppe opp på jordet og undre oss over og filosofere rundt et fotspor eller en bæsj. Hvem har laget fotsporet og hvor kom bæsjen fra? Er det et troll? Kommer bæsjen fra en bjørn? Det er viktig for oss å gi rom for barnas undring og fantasi, og voksne vil være opptatt av å undre seg med barna, framfor å komme med raske og korrekte svar.

Gjennom turene i naturen er vi opptatt av at barna skal få ulike sanseopplevelser, motoriske og kroppslige utfordringer. Lukten av blomster og sommeregn på asfalt, det å kjenne hvordan vinden blåser i ansiktet og flytter kroppen. Lyder fra tungtrafikk i kontrast til fuglekvisper og surrende humler. Barna skal få muligheten til å være en del av naturen og det å kunne vandre i ulikt terreng.

Vanntilvenning

Alle barnehagene tilbyr svømming/vanntilvenning til skolestarterne. I vårt tilfelle i samarbeid med Kongstensvømmerne. Over 8 eller 10 uker på våren skal barna få oppleve progresjon i møte med vann og få støtte av dyktige instruktører. Gjennom leken og styrte aktiviteter skal barna lære seg å bli trygge i vannet og ikke minst få gleden av å bade og være i vannet. Barn som er vant med å være i vann og har lært seg hvordan de skal ferdes (svømme) i vann er bedre rustet til situasjoner som kan oppstå i og ved vann. Barna får utfordret seg selv motorisk og ikke minst utøvd sin koordinasjon.

Avslutning

Når barnehageåret nærmer seg slutten avslutter vi alltid med seremonier. Vi har en siste utflukt med grilling og hygge kun med skolebarna. Det blir også en avsluttende offisiell seremoni med foresatte og familie der barna står for underholdning. De får med seg et diplom, og et minne fra barnehagetiden. Vi velger å ha disse avsluttende turene og seremoniene for det er viktig for oss å markere en avsluttende del av barnas liv. Samtidig som vi er fokusert på å avslutte er vi opptatt av å markere starten på noe nytt. Barna skal være i fokus denne kvelden, sammen med gode kollektive opplevelser og gjensidig glede.

13. Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (KD,2017)

I Gråtass Barnehage er vi opptatt av å tilrettelegge for en progresjonsrik opplevelse for alle barn. Vi tror på å gi barna utfordringer tilpasset deres individuelle ferdigheter, slik at de kan oppleve en kontinuerlig vekst gjennom barnehagetiden. Vi ønsker å berike deres liv med mangfoldige erfaringer og læring, slik at de stadig kan utvikle seg og oppleve nye ting.

Hos oss møter vi hvert barn som en unik personlighet, og vi tar utgangspunkt i deres individuelle behov og styrker. Det er gjennom å se og forstå hvert enkelt barn at vi kan legge til rette for deres fremgang.

Vi legger vekt på å fremme selvstendighet hos barna, uavhengig av deres alder og størrelse. Vi tror på å gi dem muligheten til å utforske og utvikle seg i sitt eget tempo, samtidig som vi gir rom for individuell forskjellighet. I møte med samfunnets forventninger til barnas ferdigheter, tar vi på oss ansvaret for å støtte og utfordre barna slik at de kan nå sitt potensiale.

Gjennom dokumentasjon følger vi nøye med på barnas utvikling og fremgang. Dette gir oss muligheten til å synliggjøre og feire de små seirene og milepælene barna når underveis. Uten kontinuerlig progresjon stagnerer utviklingen, derfor er det viktig for oss å gi barna utfordringer der de både opplever å lykkes og å oppleve motgang.

Vi jobber med å bli kjent med hvert barns interesser og utfordringer, og vi bygger videre på dette for å tilby dem meningsfulle og utviklende aktiviteter. Hos oss får barna rom til å øve seg og utforske, samtidig som vi oppmuntrer dem til å strekke seg etter nye mål og opplevelser.

Progresjon på Fagen

På Fagen ser vi på progresjon som en sentral del av vårt pedagogiske arbeid. Vi mener at alle barn har rett til å utvikle seg, lære og oppleve fremgang i løpet av sin tid hos oss. For å sikre dette legger vi vekt på å tilrettelegge for varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter som er tilpasset barnas ulike behov og forutsetninger.

Vi jobber aktivt med å utvide og bygge videre på barnas interesser og gi dem varierte erfaringer og opplevelser. Dette gjør vi ved å være observante på hva som engasjerer og interesserer barna, og deretter tilrettelegge for aktiviteter og oppgaver som bygger videre på disse interessene.

Eksempler på hvordan vi tenker progresjon på Fagen

Motoriske ferdigheter

- **Klatring:** For de minste kan progresjon være å tørre å klatre i et tre eller balansere på en bjelke. For de eldre barna kan dette utvikles til mer avanserte klatreaktiviteter som klatrevegger eller hinderløyper. Vi ser helt tydelig progresjon i hvordan de yngste barna forsøker å tilnærme seg fjellet på Fagen, og hvordan de over tid finner ut av hvordan de må bevege seg og balansere kroppen for å komme opp skrenten.
- **Sykkeltrening:** Barna kan starte med trehjuls sykler og etter hvert gå over til tohjuls sykler uten pedaler, og til slutt sykle på vanlige sykler med pedaler.

Språk og kommunikasjon

- **Uttrykke seg:** Vi oppmuntrer barna til å bruke språket aktivt i hverdagen, enten ved å fortelle om opplevelser i samlingsstunden eller delta i samtaler under måltidene. For de yngste kan dette være å peke og bruke enkle ord, mens eldre barn kan fortelle historier eller uttrykke følelser og meninger.
- **Lesestunder:** Vi tilpasser lesestundene etter barnas alder og interesser. Yngre barn får høre korte, enkle historier med mange bilder, mens eldre barn kan ha lengre og mer komplekse fortellinger som inviterer til refleksjon og diskusjon.

Sosiale ferdigheter

- **Samarbeid:** Vi organiserer aktiviteter hvor barna må samarbeide, som byggeprosjekter med klosser eller gruppearbeid med kunstprosjekter. Dette bidrar til å utvikle ferdigheter som å lytte til andre, dele, og ta hensyn.
- **Konfliktløsning:** Vi gir barna verktøy til å løse konflikter selv, gjennom samtale og veiledning. Dette kan starte med å identifisere følelser og uttrykke dem, og utvikles til å finne løsninger som alle parter er fornøyd med.

Kunnskap og forståelse

- **Naturvitenskap:** Vi gjennomfører eksperimenter og undersøkelser som er tilpasset barnas alder. For eksempel, for de yngste kan det være å utforske sand og vann, mens eldre barn kan lære om vekstprosesser ved å plante frø og observere dem.
- **Utforsking av miljøet:** Turene våre er tilpasset barnas utviklingsnivå. Vi kan starte med korte turer til nærområdet og etter hvert utvide til lengre utflukter som krever mer planlegging og gir større utfordringer.

Pedagogisk tilrettelegging

I tillegg til å tilby varierte aktiviteter og opplevelser, legger vi også vekt på å tilrettelegge for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av det fysiske miljøet. Dette innebærer å gi barna utfordringer som er tilpasset deres erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. Vi ønsker å skape et læringsmiljø der alle barn blir sett og utfordret på sitt nivå, samtidig som de oppmuntres til å utforske og lære nye ting.

Arbeid i små grupper

Et eksempel på hvordan vi jobber med progresjon er når vi organiserer lek og aktiviteter i små grupper. Dette gir oss muligheten til å tilpasse utfordringene etter barnas individuelle behov og ferdigheter. Samtidig legger vi vekt på å gi barna mulighet til å lære av hverandre og utvikle sosiale ferdigheter gjennom samarbeid og fellesskap.

Ved å legge til rette for progresjon i barnehagen, ønsker vi å bidra til at alle barn får muligheten til å utvikle seg og oppleve mestring og fremgang i sitt eget tempo. Dette er en kontinuerlig prosess som krever engasjement og refleksjon fra personalet, men det er også en av de viktigste investeringene vi kan gjøre for barnas fremtidige læring og utvikling.

14. Foreldresamarbeid

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1. Betegnelsene «hjemmet» og «foreldrene» omfatter også andre foresatte. Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven § 1 og § 4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene. Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå, gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. På individnivå skal barnehagen legge til rette for at foreldrene og barnehagen jevnlig kan utveksle observasjoner og vurderinger knyttet til enkeltbarnets helse, trivsel, erfaringer, utvikling og læring. Barnehagen skal begrunne sine vurderinger overfor foreldrene og ta hensyn til foreldrenes synspunkter. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet. Både foreldrene og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte. Barnehagen må tilstrebe at barnet ikke kommer i lojalitetskonflikt mellom hjemmet og barnehagen.

Intensjonen med foreldreråd og samarbeidsutvalg er at disse ordningene skal gi mulighet for å ivareta foreldrenes kontakt med barnehagen på en aktiv måte. Foreldrerådet skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Foreldrerådet skal bli forelagt saker som er viktige for foreldrenes forhold til barnehagen. Det kreves samtykke fra foreldrerådet dersom foreldrebetalingen settes høyere enn den fastsatte maksimalgrensen. Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget skal bli forelagt saker som er viktige for barnehagens innhold og virksomhet, og for forholdet til foreldrene. Samarbeidsutvalget skal fastsette barnehagens årsplan. Øvrige saker av viktighet er for eksempel forslag til budsjett eller driftsendringer. (KD,2017)

Barns og foreldres medvirkning gir oss verdifull tilbakemelding og innsikt i vårt pedagogiske arbeid. Dette hjelper oss med å identifisere styrker, svakheter og forbedringspotensial, slik at vi kontinuerlig kan utvikle og forbedre barnehagens kvalitet. Barns og foreldres medvirkning er en viktig faktor i vår barnehages årsplan. Vi setter pris på barnas og foreldrenes aktive deltakelse, lytter til deres perspektiver og tar deres synspunkter på alvor. Gjennom et tett samarbeid skaper vi en inkluderende og tilpasset læringsarena som fremmer trivsel, utvikling og læring for hvert enkelt barn. Vi erkjenner at barn er kompetente og har rett til å bli hørt og respektert som aktive deltakere i sin egen læring.

Når det gjelder foreldrenes medvirkning, er vi opptatt av å etablere et partnerskap basert på gjensidig tillit og respekt. Vi anerkjenner at foreldrene er de primære omsorgspersonene og de som kjenner barnet best. Deres perspektiver og kunnskap er uvurderlige for å kunne tilpasse det pedagogiske arbeidet til barnets individuelle behov.

Vi oppfordrer til jevnlig kommunikasjon og samarbeid med foreldrene. Gjennom foreldresamtaler får vi muligheten til å utveksle informasjon om barnets utvikling, utfordringer og interesser. Vi lytter nøye til foreldrenes bekymringer, spørsmål og forslag, og tar deres synspunkter med i betraktning når vi planlegger det pedagogiske arbeidet.

I tillegg inviterer vi foreldrene til å delta i foreldremøter og arrangementer der de kan bli kjent med hverandre og utveksle erfaringer. Vi oppmunttrer også til opprettelsen av et foreldreutvalg, der foreldrene kan bidra aktivt til barnehagens utvikling og beslutningsprosesser.

Viktigheten av barns og foreldres medvirkning kan ikke undervurderes. Det skaper en dynamisk og engasjerende læringskultur der alle stemmer blir hørt og verdsatt. Gjennom å involvere barn og foreldre aktivt i planleggingen og vurderingen av det pedagogiske arbeidet, skaper vi en barnehage som er relevant, meningsfull og tilpasset barnas individuelle behov.

Vi er forpliktet til kontinuerlig å forbedre vårt arbeid og setter pris på tilbakemeldinger fra både barn og foreldre. Sammen jobber vi for å skape en trygg, stimulerende og inkluderende barnehage der barna trives, utvikler seg og opplever mestring.

På Fagen tilbyr vi ulike samtaler gjennom året, både formelle og uformelle sådan. Vi legger til rette for en oppstartssamtale når barnet er nytt i barnehagen, eller har byttet avdeling. Vi tilbyr to foreldresamtaler i året, vår og høst. Dersom det er behov for flere så har vi dialog. Vi samarbeider med foresatte når det gjelder barn med spesial pedagogisk vedtak, og oppfølging av barns utvikling.

I barnehageåret 2025-2026 vil det avholdes et foreldremøte for nye foreldre i august/september og et foreldremøte for alle foreldre med Foreldrekompasset som tema i oktober.

Etter nyttår har vi nye samtaler knyttet til barna som skal over i skolen og eventuelle samarbeidsmøter med ulike instanser eller skolen for å sikre en trygg og god overgang for barn og foreldre.

Det er viktig for oss på Fagen å ha en uformell tone, noe som betyr at dere kan komme til oss med kritikk, ros, spørsmål og undringer. Vi har minimum to møter i året med SU, der barnehagen og FAU møtes for å snakke om barnehagen. Vi ønsker et tett og godt samarbeid med foreldrerepresentantene for å skape en best mulig barnehage for alle. Sammen om en god barndom.

Gråtass Barnehage er deltagere i Foreldrekompasset

Programmets overordnede mål er å fremme positiv utvikling hos barn og unge, forebygge psykisk uhelse og rusproblemer, gjennom å styrke foreldre i foreldrerollen.

Foreldrekompasset sin overordnede målsetning er bidra til å skape trygge og gode oppvekstvilkår for alle barn og unge i Fredrikstad, gjennom å styrke foreldre i foreldrerollen. På den måten kan programmet bidra til endring i kommunen utfordringer knyttet til levekår og folkehelse.

De mer umiddelbare målsettingene for programmet er å bidra til økt foreldrefleksjon og bedre foreldrenettverk, samt å tilby foreldre aktuell foreldrekunnskap som kan påvirke deres valg i foreldrerollen.

Foreldrekompasset er et program som følger foreldre fra barnets første møte på helsestasjonen, gjennom barnehage og skole ut 10. trinn. Programmet skal være implementert i Fredrikstad kommune innen barnehage- og skoleåret 2024/25.

Trygge foreldre møter barnet med åpne armer. De tåler barnets ulike følelser og tenker over hvordan de selv oppleves av barnet.

Tydelige foreldre tar ledelsen og viser vei. De setter grenser på en omsorgsfull måte, og vet at avgjørelser kan være upopulære og gode på samme tid.

Støttende foreldre prøver å forstå barnets opplevelser og følelser, og gir både trøst og oppmuntring. De lar barna prøve selv og hjelper til når det trengs.

Gråtass barnehagen har ett foreldremøte i året der vi har fokus på temaer fra foreldrekompasset. Flere av pedagogene og øvrige ansatte har vært deltakere på opplæringsdager og fått kompetanseheving knyttet til de ulike temaene som behandles.

15. Evaluering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. (KD, 2017)

Barnehagens pedagogiske innhold skal planlegges, gjennomføres og evalueres. På bakgrunn av evalueringen, gjøres endringer. Vi vil at Gråtass Barnehage skal være en lærende organisasjon som er i kontinuerlig utvikling. Hva skal vurderes, hva er hensikten, hvem deltar når?

Alle deler av virksomheten må være gjenstand for evaluering med det formål å stadig kunne utvikle kvaliteten. Særlig vesentlig er det enkelte barns trivsel og utvikling:

- Sette av tid på personalmøter og i medarbeidersamtaler til refleksjon over praksis og gjennomførte planer, arbeide for en inkluderende kultur som verdsetter den enkeltes innspill og engasjement.
- Være lydhør ovenfor barnas signaler og bringe barns syn inn i personalets evalueringsarbeid.
- Sette av tid på foreldremøter og konferanser til å fange opp vurderinger og synspunkter fra barnas foresatte. Være åpne for kritikk og positiv til innspill fra foreldrene.
- Innhente skriftlige tilbakemeldinger og tips fra foreldre (og barn) ved skjema på hjemmesiden.
- Vurdere barnehagens aktiviteter i samarbeidsutvalget.
- Vurderingssamtaler med barna, barneintervju.
- Dokumentere barnas arbeider ved at barnas bilder og formingsaktiviteter stilles ut i barnehagen.
- Registrere barnas ukentlige aktiviteter, slik at personalet lettere kan støtte og oppmuntre hvert enkelte barn til videre utvikling.
- Personalet jobber med praksisfortellinger slik at vi i etterkant kan evaluere og reflektere rundt egen praksis.

Vurdering av vårt pedagogiske arbeid

I vår barnehage er vi opptatt av å kontinuerlig evaluere og vurdere vårt pedagogiske arbeid for å sikre høy kvalitet i barnas læring og utvikling. Vår vurderingspraksis er en integrert del av vår pedagogiske tilnærming og er basert på observasjon, refleksjon, dokumentasjon og dialog.

Observasjon

Vi bruker systematiske observasjoner som et verktøy for å samle inn informasjon om barnas interesser, behov, ferdigheter og utviklingsprogresjon. Pedagogiske medarbeidere observerer og registrerer barnas lek, samspill og lærings situasjoner både i planlagte aktiviteter og i spontane situasjoner. Observasjonene gir oss innsikt i barnas individuelle utvikling og danner grunnlaget for vår pedagogiske tilrettelegging.

Refleksjon

Vi legger stor vekt på refleksjon som en sentral del av vår vurderingsprosess. Pedagogiske medarbeidere møtes jevnlig for å reflektere over observasjonene og drøfte barnas utvikling. Vi utforsker våre egne holdninger, antagelser og praksiser for å kontinuerlig forbedre vårt pedagogiske arbeid. Ved å utfordre oss selv og hverandre, søker vi å utvide vår forståelse og bidra til kontinuerlig læring.

Dokumentasjon

Vi dokumenterer barnas læring og utvikling gjennom bilder, tekst, videoer og annen relevant dokumentasjon. Denne dokumentasjonen gir oss muligheten til å synliggjøre barnas prosesser, interesser og læring for foreldre, barn og ansatte. Dokumentasjonen fungerer også som et verktøy for å vurdere vårt eget pedagogiske arbeid og identifisere områder for forbedring og videreutvikling.

Foreldreundersøkelse

For å få en bred forståelse av foreldrenes perspektiver og erfaringer, gjennomfører vi en årlig foreldreundersøkelse. Denne undersøkelsen gir oss verdifull innsikt i foreldrenes oppfatninger av barnehagens pedagogiske arbeid, samarbeidet med personalet, og barnas trivsel og utvikling. Resultatene av undersøkelsen blir nøye analysert og brukt til å identifisere områder som krever forbedring, samt til å videreutvikle vårt pedagogiske arbeid.

Evaluering etter ulike arrangementer

Etter ulike arrangementer som temadager, forestillinger eller turer, gjennomfører vi evalueringer. Disse evalueringene gir oss muligheten til å reflektere over arrangementets suksess og identifisere eventuelle forbedringsområder. Vi tar gjerne imot tilbakemeldinger fra foreldre, barn og ansatte for å få en helhetlig vurdering av arrangementet og hvordan det har bidratt til barnas læring og opplevelser.

Dialog

Vi legger stor vekt på å etablere en åpen og tillitsfull dialog med foreldre, barn og ansatte. Vi inviterer foreldre til å dele sine observasjoner, refleksjoner og bekymringer om barnas utvikling. Gjennom jevnlig samtaler og møter søker vi å utveksle kunnskap og perspektiver for å støtte barnas læring og trivsel. Vi oppmuntrer også barna til å uttrykke sine tanker og følelser, og tar deres perspektiver i betraktning når vi vurderer vårt pedagogiske arbeid.

Ved å kombinere observasjon, refleksjon, evaluering av prosjekter, arrangementer, foreldreundersøkelser, interne undersøkelser, dokumentasjon og dialog skaper vi en helhetlig og kontinuerlig vurderingspraksis i vår barnehage. Gjennom denne prosessen tar vi sikte på å styrke vår pedagogiske praksis, identifisere behov og tilpasse tiltak for å gi barna en best mulig barnehageopplevelse. Vi er forpliktet til å lære og utvikle oss sammen med barna, foreldrene og hverandre.

Gråtass Barnehage evaluerer seg selv gjennom hele året. Vi er i stadig utvikling og har gjennom de siste nitten årene gjennomført en hel del endringer og gått i ulike retninger.

Vurdering av egen praksis og egen arbeidsplass er vesentlig for å kunne imøtekomme våre brukere på veien til å bli en enda bedre barnehage i et moderne samfunn.

Vi gjennomfører evalueringer gjennom:

- Brukerundersøkelser
- Personalundersøkelser
- Psykososiale undersøkelser
- Vernerunder
- Foreldresamtaler
- Foresattes tilbakemeldinger
- FAU/ SU
- Månedsbrev
- Refleksjonsmøter og møter for pedagogiske ledere
- Personalmøter, avdelingsmøter og plandager.
- Pedagogisk dokumentasjon
- Arbeid med årsplan og virksomhetsplan
- MyKid

Sammen om en god barndom

